

**JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH
BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA**

Studijní program: N4101 Zemědělské inženýrství

Studijní obor: Agroekologie

Katedra: Katedra rostlinné výroby a agroekologie

Vedoucí katedry: prof. Ing. Vladislav Čurn, CSc.

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**Obce v pozici příjemců dotací z grantového
programu Rozvoj venkova a krajiny
v letech 2009 – 2012 – vyhodnocení
programu z hlediska vlivu na biodiverzitu**

Vedoucí diplomové práce:

Doc. RNDr. Jaroslav Boháč PhD. DrSc.

Autor: Bc. Jana Chocholová

České Budějovice, listopad 2013

Zadání diplomové práce

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Obce v pozici příjemců dotací z grantového programu Rozvoj venkova a krajiny v letech 2009 – 2012 – vyhodnocení programu z hlediska vlivu na biodiverzitu“ vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů, uvedených v seznamu literatury. Dále prohlašuji, že, v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponenta práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích, 15. listopadu 2013

.....

Bc. Jana Chocholová

Poděkování

Touto formou bych chtěla poděkovat doc. RNDr. Jaroslavu Boháčovi PhD. DrSc. za vedení a možnost toto téma zpracovat a dále všem, kteří mi byli nápomocni při tvorbě této diplomové práce. Především bych chtěla poděkovat již zmiňovanému doc. RNDr. Jaroslavu Boháčovi PhD. DrSc. za ochotu a cenné rady při vypracování diplomové práce a také Krajskému úřadu Jihočeského kraje Odboru životního prostředí, zemědělství a lesnictví za poskytnutí materiálů pro vypracování diplomové práce a za cenné praktické rady.

ABSTRAKT

V diplomové práci bylo provedeno vyhodnocení grantového programu „Rozvoj venkova a krajiny, opatření 1 Tvorba krajiny a podpora biodiverzity,, kdy v rámci tohoto programu byly zrealizované akce, jejichž výsledkem je revitalizace a ochrana biodiverzity. Bylo vybráno a zhodnoceno 20 obcí, které byly z grantového programu podpořené Jihočeským krajem v letech 2009 – 2012. Hodnocené obce patří do kategorie malých obcí kromě 4, které spadají do kategorie obcí velkých (město Sezimovo Ústí, Blatná, Netolice a Písek). Do hodnocení byl zahrnut intravilán i extravilán obce. Pomocí dotazníkové metody bylo zjištěno, jaké je postavení obcí v grantovém programu, tedy zda by byly obce schopné v rámci svých rozpočtů realizovat akce bez uvedené grantové podpory a zároveň s jakými kroky se obce musí vypořádat, aby byly úspěšnými žadateli. Dále bylo porovnáno a vyhodnoceno zastoupení ekologicky stabilních a ekologicky labilních biotopů ve studovaných obcích a to pomocí snímků. Výsledkem toho bylo zařazení jednotlivých biotopů do kostry ekologické stability. Bylo zjištěno, že ve studovaných obcích je kostra ekologické stability na velmi dobré úrovni, neboť obce spadají převážně do skupiny č. 2 (biotopy se střední stabilitou) a do skupiny č. 3. (biotopy s vysokou stabilitou). V rámci ekologického šetření byly též v obcích terénním průzkumem zmapované invazní druhy. Kolem méně udržovaných toků a v soukromé zahradě byl zaznamenán v 6 obcích pouze nejčastěji se vyskytující invazní druh v České republice a to bolševník velkolepý, z čehož vyplývá, že do základní péče o krajinnotvorné prvky obce zařazují postupy potlačující invazní druhy rostlin.

KLÍČOVÁ SLOVA

Obec, grantový program, finanční situace, biodiverzita, vesnická sídla, ekologická stabilita, revitalizace, invazní druhy.

ABSTRACT

The master thesis evaluates the grant program “Rural development and land, measure 1 Landscaping and supporting biodiversity”. Within this program were implemented actions that resulted in restoration and protection of biodiversity. 20 municipalities were chosen and evaluated, that were supported by the grant program in South Bohemia Region in years 2009-2012. Evaluated municipalities belong in the category of small municipalities, except for 4 of them, that belong to the category of large municipalities (towns Sezimovo Ústí, Blatná, Netolice a Písek). The evaluation included the urban area and the rural area of the village. Using the questionnaire method, the aim was to determine, what is the status of municipalities in the grant program, i.e. whether the municipalities were capable of implementing actions within their budgets without the support of the grant, and also what actions the municipalities have to take in order to become successful applicants for the grant program. Next factor, which was compared and evaluated, was representation of ecologically stable and ecologically unstable habitats in the studied communities by using aerial photographs. Within the ecological survey, invasive species in villages were also mapped using field survey. Around less maintained watercourses were recorded only the most common invasive plant species in the Czech Republic as well as *Heracleum mantegazzianum*, which suggests that municipalities incorporate procedures suppressing invasive plant species in the primary care for landscape elements.

KEYWORDS

Development of communities through grant support, evaluation of the success, biodiversity, landscape, ecological stability.

1	ÚVOD	9
2	LITERÁRNÍ PŘEHLED	11
2.1	Obec.....	11
2.1.1	Rozpočet obce	11
2.1.2	Rozpočtový výhled obce	15
2.1.3	Finanční řízení obcí	15
2.2	Dotační příjmy obcí.....	16
2.2.1	Dotace z ostatních kapitol státního rozpočtu.....	16
2.2.2	Popis dotačního financování obcí.....	17
2.3	Biodiverzita obcí	18
2.3.1	Základní typy ekologické stability	19
2.3.2	Antropogenní vlivy.....	22
2.4	Grantový program Rozvoj venkova a krajiny	24
2.4.1	Tvorba krajiny a podpora biodiverzity	25
3	METODIKA VÝZKUMU	29
3.1	Studované obce.....	30
4	VÝSLEDKY	32
4.1	Vyhodnocení souboru S1: Obce v roce 2009.....	32
4.2	Vyhodnocení souboru S2: Obce v roce 2010.....	37
4.3	Vyhodnocení souboru S3: Obce v roce 2011	40
4.4	Vyhodnocení souboru S4: Obce v roce 2012	44
4.5	Celkové vyhodnocení dotazníkového šetření.....	48
4.6	Vyhodnocení vlivu GPRVK TKPB na biodiverzitu vybraných obcí a jejich bezprostředního okolí v letech 2009 - 2012.....	52
4.7	Vyhodnocení výskytu invazivních druhů v hodnocených obcích.....	53
5	DISKUZE	55
6	ZÁVĚR	60

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	62
SEZNAM TABULEK	67
SEZNAM OBRÁZKŮ	68
SEZNAM ZKRATEK.....	68
SEZNAM PŘÍLOH.....	69

1 ÚVOD

Tématem diplomové práce je „Obce v pozici příjemců dotací z grantového programu Rozvoj venkova a krajiny v letech 2009 – 2012 – vyhodnocení programu z hlediska vlivu na biodiverzitu“. Autorka si toto téma vybrala z důvodu již získané praxe v administrování jmenovaného grantového programu. Za cílovou skupinu byly vybrány obce, které byly podpořeny v letech 2009 - 2012 z grantového programu Rozvoj venkova a krajiny z opatření 1 Tvorba krajiny a podpora biodiverzity a to z důvodu, že toto opatření je obcemi nejvíce využíváno.

Při zpracování diplomové práce autorka volila rozdělení práce na literární přehled a praktickou část (diskuze výzkumu až zpracování výsledků). Základním postupem pro vznik literárního přehledu bylo zpracování teoretických informací, které objasňují a přibližují základní problematiky a pojmy pro zvolené téma klíčové.

V praktické části byly stanoveny cíle diplomové práce, které hodnotí jaký je celkový vliv grantového programu na obce v období let 2009 – 2012.

Cílem diplomová práce je zhodnotit tyto 2 cíle:

- **Cíl A:**
Jakou roli hraje podpora z tohoto grantového systému v rozpočtech jednotlivých vybraných obcí.
- **Cíl B:**
Jak získaná podpora ovlivnila biodiverzitu v obcích a jejich okolí.

K dosažení cíle A byla nutná komunikace mezi autorkou a jednotlivými obcemi, kdy pro získání základních informací autorka zvolila dotazníkové šetření. Pro zpracování cíle B byly vyhodnoceny snímky leteckých map dotazovaných obcí (zaslané obcemi v rámci GPRVK TRKPB, nahlížení do google maps a ArcGIS).

Veškeré informace a data, které autorka zmiňuje v diplomové práci, jsou získána z Krajského úřadu Jihočeského kraje z Odboru životního prostředí, zemědělství a lesnictví (OZZL), kde je grantový program Rozvoj venkova a krajiny administrován. Dotazník potřebný pro dotazníkové šetření obcí byl sestaven za pomoci OZZL tak, aby v něm byly podchyceny veškeré fáze, kterými obec při procesu podání žádosti o finanční podporu až po příjem finanční podpory, prochází. Biodiverzita a tím i životní prostředí v podpořených obcích bylo po dlouhých

diskuzích zhodnoceno zařazením dotazovaných obcí do kostry ekologické stability podle Igora Míchala, která určuje stupeň ochrany.

2 LITERÁRNÍ PŘEHLED

Literární přehled je rozdělen na 4 části. První část se zabývá charakteristikou obcí a jejich rozpočtem, část druhá dotačními příjmy obcí, část třetí biodiverzitou v obcích a jejího stavu a část čtvrtá se zabývá přímo grantových programem Rozvoj venkova a krajiny, kde je podrobněji rozebráno opatření 1 Tvorba krajiny a podpora biodiverzity.

2.1 Obec

Podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích je obec základním samosprávným společenstvím občanů, veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Obec se snaží zabezpečit všestranný rozvoj svého území a potřeby svých občanů (9).

Obec svou činností vykonává samosprávu, tedy samostatnou působnost a zároveň je jí ze zákona svěřen i určitý výkon státní správy, tedy přenesená působnost. Obce se od sebe liší rozsahem výkonu státní správy v přenesené působnosti. Podle rozsahu výkonu státní správy v přenesené působnosti rozlišujeme obce se základním rozsahem přenesené působnosti (všechny obce) a obce s širším rozsahem přenesené působnosti. Jde o obce, které vykonávají státní správu v přenesené působnosti i na území druhých obcí, tedy pro obce, které spadají do jejich správního obvodu. Do této kategorie obcí patří pověřené obecní úřady a 205 obcí s rozšířenou působností, které vznikly 1. 1. 2003 podle zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností a byla na ně převedena většina kompetencí zrušených okresních úřadů (1).

2.1.1 Rozpočet obce

Rozpočet obce obsahuje příjmy a výdaje obce, jiné peněžní operace a peněžní fondy. Rozpočet je schvalován radou a zastupitelstvem obce a to jako vyrovnaný (1).

V případě, že je rozpočet obce schvalován jako přebytkový, tak to jen v případě, že některé příjmy daného roku jsou určeny k využití až v následujících

letech. Schodkový rozpočet je schvalován v případě, že vzniklý schodek bude možno uhradit finančními prostředky z minulých let nebo úvěrem (1).

Rozpočet obce se sestavuje ve dvojím průřezu a to jako běžný a kapitálový rozpočet. (1).

Běžný rozpočet (provozní rozpočet) je bilance běžných příjmů a běžných výdajů, které se dost často každoročně shodují a pokaždé se vztahují k danému rozpočtovému roku. Běžné příjmy slouží k financování neinvestiční potřeby obce prostřednictvím běžných příjmů a výdajů. Běžný rozpočet může být sestaven jako vyrovnaný, příjmy se v tomto případě rovnají výdajům. Rozpočet deficitní se sestavuje v případě, že jsou běžné příjmy menší než výdaje. Tyto dva rozpočty jsou ukazatelem na zhoršené hospodaření obce. Vyrovnaný rozpočet ukazuje fakt, že obec je svými běžnými příjmy pouze schopna krýt běžné výdaje a deficitní rozpočet ukazuje na situaci, kdy obec není schopna krýt provozními příjmy provozní výdaje. Pokud má obec v těchto případech dluhovou službu, tak ji nedokáže pokrýt. Minimální dluhová služba je tedy hrazena z kapitálového rozpočtu a to prodejem majetku nebo úvěrem či komunální obligací. V případě, že by tento stav trval delší dobu, tak by došlo k ohrožení hospodaření územního samosprávného celku. K dobrému hospodaření vede pouze nerovnost, kdy běžné příjmy jsou vyšší než běžné výdaje (1).

Tabulka č. 1: Schéma běžného rozpočtu obce (1).

Příjmy	Výdaje
<p><u>1. daňové</u> svěřené daně sdílené daně místní a regionální daně</p> <p><u>2. nedaňové</u> uživatelské poplatky za služby příjmy z pronájmu majetku příjmy od vlastních neziskových organizací zisk z podnikání ostatní</p> <p><u>3. přijaté transfery</u> běžné dotace ze státního rozpočtu běžné dotace ze státních fondů od územních rozpočtů ostatní běžné příjmy</p>	<p>všeobecné veřejné služby (veřejná správa) veřejný pořádek (police, hasiči) vzdělání péče o zdraví (veřejné zdravotnictví) bydlení podnikání ostatní běžné výdaje (placené pokuty) běžné dotace jiným rozpočtům</p>
(Saldo – přebytek)	(Saldo – schodek)

Kapitálový rozpočet zachycuje příjmy, které se vztahují na financování investičních potřeb, které přesahují období jednoho rozpočtového roku. Tyto příjmy a výdaje jsou většinou jednorázové a neopakovatelné. Kapitálový rozpočet by měl sloužit ke kumulaci zdrojů a získávání dlouhodobých aktiv, protože výdaje na investiční projekty jsou poměrně velké. Kapitálový rozpočet je vyrovnaný, deficitní nebo přebytkový. Vyrovnaný kapitálový rozpočet je v případě, kdy se výdaje rovnají příjmům. Kapitálový rozpočet je deficitní, jestliže jsou kapitálové výdaje větší než příjmy. Pokud jsou kapitálové výdaje menší než kapitálové příjmy, jde o kapitálový rozpočet přebytkový. V praxi většinou chybějí příjmy na financování investic a příjmy kapitálového rozpočtu se proto doplňují návratnými příjmy (1).

Tabulka č. 2: Schéma kapitálového rozpočtu obce (1).

Příjmy	Výdaje
z prodeje majetku	na investice
kapitálové dotace z rozpočtové soustavy	kapitálové dotace jiným rozpočtům
příjmy z půjček apod.	na nákup obligací, akcií
příjmy z emise vlastních obligací	poskytované středně/dlouhodobé půjčky
přebytek běžného rozpočtu	splátky dříve přijatých půjček
dary na investice apod.	krytí deficitu běžného rozpočtu

Důležitá je zde skutečnost, že rozpočet zobrazuje finanční toky obce, ale nevypovídá o stavu jejího majetku či jejích závazcích a pohledávkách. Všechny tyto informace jsou zaznamenány v účetnictví obce. Tvorbu, obsah a funkce rozpočtů obcí upravuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních samosprávných celků, který také stanovuje pravidla pro hospodaření s finančními prostředky (10).

Rozpočet a celý rozpočtový proces lze chápat jako nástroj zabezpečení a financování obecní politiky, tedy nástroj, který dává do souladu plánované příjmy a výdaje obce. Je však nutno říci, že rozpočet je toková veličina a na příslušném příjmovém a výdajovém účtu nikdy není zaznamenán stav rozpočtových příjmů a výdajů, jelikož v rozpočtovém období se z došlých příjmů plynule uhrazují výdaje. Během rozpočtového období tudíž běžně dochází k časovému nesouladu mezi vývojem příjmů a vývojem výdajů příslušného územního rozpočtu (1).

V rámci soustavy veřejných rozpočtů jsou sestavovány rozpočty obce nebo kraje, tzv. územní rozpočty. Rozpočty územních samosprávných celků jsou označovány jako decentralizované peněžní fondy, ve kterých se soustřeďují příjmy, které obec získá na základě jejich přerozdělení v rozpočtové soustavě a příjmy generované jejich vlastní činností. Příjmy generované jejich vlastní činností se rozdělují a používají na financování veřejných a smíšených statků prostřednictvím veřejného sektoru územní samosprávy nebo prostřednictvím soukromého sektoru. Územní rozpočet je vytvářen, rozdělován a používán stejně jako ostatní veřejné rozpočty v rozpočtové soustavě a využívá nenávratného, neekvivalentního a nedobrovolného způsobu financování, který je typický pro všechny veřejné rozpočty (1).

2.1.2 Rozpočtový výhled obce

Do roku 2000 nebyly územní samosprávné celky v ČR povinné sestavovat střednědobou ani dlouhodobou rozpočtovou prognózu. Na tuto skutečnost pamatoval zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (novelizován zákonem č. 557/2004 Sb.), který obcím a krajům od roku 2001 ukládá povinnost sestavovat kromě ročního rozpočtu i rozpočtový výhled (1).

Hlavní funkcí rozpočtového výhledu obce je zajistit dlouhodobé hospodaření obce a tím koordinovat její investiční aktivitu. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2 – 5 let následujících po roce, na který je sestaven roční rozpočet (10).

Rozpočtový výhled je nástrojem, který má využívat i ta nejmenší obec. Zákon dává obcím možnost zvolit si míru podrobnosti členění rozpočtového výhledu. Je nutné ho sestavovat alespoň ve čtyřech základních ukazatelích:

- celkové příjmy;
- celkové výdaje;
- celkové pohledávky;
- celkové závazky.

Je samozřejmě možnost si rozpočtový výhled obce zpracovat mnohem podrobněji než v těchto základních čtyřech ukazatelích (2).

Problematiku dotací řeší rozpočtový výhled odlišně od rozpočtu. Rozpočtový výhled může obsahovat dotace, které by obec ráda získala a které jsou pro ni reálné. Rozpočet počítá jen s jistými zdroji. Získání dotací se tedy do rozpočtu promítne až po jejich získání, nikoli předem. Plánovaný rozpočet může tedy z tohoto důvodu být nižší než rozpočtový výhled (2).

2.1.3 Finanční řízení obcí

Pro finanční řízení nejen obcí, ale i měst je velmi důležitý rozpočtový výhled obce a rozpočet obce. Rozpočtový výhled obce s rozpočtem obce zajišťují efektivnost hospodaření obce, její dlouhodobě vyrovnané hospodaření a transparentnost nakládání s finančními prostředky. Rozpočet a rozpočtový výhled obsahují priority veřejné politiky, které jsou obsaženy v prohlášení rady obce,

v programu rozvoje obce, v územně plánovací dokumentaci a v dalších koncepčních materiálech obce (1).

2.2 Dotační příjmy obcí

Zákon o rozpočtových pravidlech definuje dotace jako peněžní prostředky státního rozpočtu, státních finančních aktiv nebo Národního fondu poskytnuté právnickým nebo fyzickým osobám na stanovený účel (11).

Česká republika má vypracovaný dotační systém, který se vyvinul historicky a to v postupném chronologickém sledu vývoje ČR. Dále byl průběžně novelizován zejména nově nastupujícími vládními garniturami v podobě současných vládních programů. Smyslem dotačního systému je přispět k ekonomickému rozvoji a to jak celého státu, tak jednotlivých regionů (3).

Obce jsou příjemci rozsáhlé řady účelových dotací. Dotace jsou obcím poskytovány podle celostátně platných pravidel. Rozdělují se na běžné dotace, které pokrývají běžné výdaje a kapitálové dotace, které udávají přehled o realizovaných investičních projektech v dané obci (3).

V současné době jsou obcím poskytovány tyto běžné a kapitálové dotace:

- Dotace (příspěvky) v rámci finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtům obcí;
- Ostatní dotace z kapitoly Všeobecná pokladní správa;
- Dotace z ostatních kapitol státního rozpočtu;
- Dotace ze státních účelových fondů;
- Dotace v rámci finanční pomoci z Evropské Unie (EU);
- Další dotace;
- Dotace a příspěvky v rámci finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtům obcí (3).

2.2.1 Dotace z ostatních kapitol státního rozpočtu

Dalším zdrojem příjmů rozpočtů obcí jsou dotace, které jsou poskytované z ostatních kapitol státního rozpočtu. Prostřednictvím těchto dotací dochází v obcích

k financování významných programů na podporu municipálního rozvoje. Nejvýznamnější položku tvoří dotace z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Tyto dotace jsou rozdělovány prostřednictvím krajských úřadů. Její značná část zahrnuje přímé náklady na vzdělávání, které jsou poskytovány obcím. Vedle dříve zmiňovaných resortů jsou zastoupené Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo životního prostředí a Ministerstvo kultury (3).

V některých případech jsou obcím poskytovány i dotace ze státních účelových fondů, které spravují příslušná ministerstva. Tyto dotace jsou přísně účelové a podmínky pro poskytnutí dotací určuje správce státního účelového fondu (3).

Mezi účelové fondy patří tyto čtyři státní:

- Státní fond životního prostředí (SFŽP) = zprostředkující subjekt Operačního programu Životního prostředí (OPŽ) (pozn. autora: OPŽP končí k 31. 12. 2013);
- Státní fond kultury;
- Státní fond dopravní infrastruktury;
- Státní fond rozvoje bydlení (3).

2.2.2 Popis dotačního financování obcí

Dle ustanovení § 19 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů se dotace ze státního rozpočtu poskytují do rozpočtu obcí prostřednictvím krajů.

Zároveň podle ustanovení § 28 odst. 6 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, rozpočet zřizovatele zprostředkovává vztah příspěvkové organizace ke státnímu rozpočtu a k Národnímu fondu. To platí v případě, že jde o příspěvkovou organizaci, kterou zřizuje obec, tedy k rozpočtu kraje.

Pro dotační financování obcí byl stanoven základní vztah toku prostředků ze státního rozpočtu (3).

Obrázek č. 1: Základní vztah toku prostředků od státního rozpočtu do obcí (3).

V případě, že o objemu a účelu finančních prostředků, který je určen obcím nemůže rozhodovat kraj, tak tyto prostředky rozpočtem kraje protečou do rozpočtu obcí. Jde o zprostředkovaný finanční vztah prostřednictvím kraje, jedná se o tzv. **průtokovou dotaci** (3).

Druhým případem je, že krajům je dána rozhodovací pravomoc rozhodovat o tom, která obec v kraji bude příjemcem prostředků. Kraj obdrží finanční prostředky ze státního rozpočtu a to formou dotace kraji. Kraj poté svým rozhodnutím určí příjemce těchto prostředků a poskytne je formou své dotace obcím. Jedná se v tomto případě o tzv. **neprůtokovou dotaci** (3).

2.3 Biodiverzita obcí

Obce jako vesnická sídla jsou velmi specifickou a zajímavou oblastí z pohledu biodiverzity. Jde o prostředí, které je typické vysokým obsahem živin a dochází v něm k neustálému narušování. Nestálost prostředí způsobuje zároveň i nestálost společenstev (druhové složení i výskyt na určitém místě). Pokud nahlížíme na vesnická sídla jako na biocentra, tak jde o bohatá stanoviště a velmi dynamická stanoviště - v jedné obci najdeme velkou škálu stanovišť, od přirozených břehů potůčků, přes návesní rybníčky, trávníky, okrasné parčíky, hřbitovy, komposty za domem a jiné (12).

Více druhově bohaté jsou vždy méně izolované lokality (25). Biodiverzita ve všech jejích dimenzích je vždy vázána na biotopy, které potřebují konkrétní plošnou část zemského povrchu pro jejich existenci. Biologická rozmanitost je proto vždy definována pro určitou oblast, a struktura dané krajiny je klíčovým prvkem pro pochopení druhové rozmanitosti. Prostorová heterogenita, jako výraz struktury krajiny, udává variabilitu systému vlastností v prostorových podmínkách (20). Proto je považována za zásadní pro vysvětlení výskytu a rozšíření druhů z lokální na globální úroveň (21).

Krajinná sféra je tvořena přírodními a socioekonomickými složkami (geosférami). Část krajinné sféry, která obsahuje části jednotlivých geosfér, se nazývá krajina. Krajina umožňující život se stává životním prostředím. Funkční soustava živých a neživých složek životního prostředí, jež jsou navzájem spojeny výměnou látek, tokem energie a předáváním informací a které se vzájemně ovlivňují a vyvíjejí v určitém prostoru a čase, se nazývá ekosystém (5).

Krajinu a ekosystém velmi ovlivňují obce a města. Okolí obcí závisí nejen na přírodním pásu, ve kterém obce leží, ale též na socioekonomických prvcích, které se dané obce týkají. Blízké okolí obce může být např. intenzivně zemědělsky obdělávané, z čehož vyplývá, že kompaktní zeleň se zde bude vyskytovat pouze sporadicky. Malé obce jsou vedle zemědělsky obdělávané půdy též bohaté na listnaté a jehličnaté lesy, obory, vodní plochy a jiné (5).

Všechny tyto aspekty ovlivňují okolní krajinu a ve spojení s vlivem člověka na okolí mají významný vliv na druhovou bohatost - hustota silniční a lesní plochy, množství zastavěné plochy, hustota osídlení a jiné (24). Na regionální úrovni může být využití půdy rozhodující pro druhové složení a bohatství (23).

Důležitá je snaha obcí chránit a revitalizovat přírodě blízké ekosystémy a systematicky zakládat nové zelené plochy (5). Na druhou stranu je však v posledních letech zaznamenáváno, že dochází ke změnám ve struktuře obcí, která je spojená především se změnou životního stylu obyvatel. Obce začínají být více upravenější, čistější a podobné více malým městům. Tím některá tradiční stanoviště a na ně vázané druhy mizí (14).

2.3.1 Základní typy ekologické stability

Ekosystémy a krajinné systémy plní své produkční a mimoprodukční funkce. Společnost potřebuje poznat hranice, kam až může ekosystémy zatěžovat, aby pracovaly trvale bez narušení. Tedy, aby byla známá hranice jejich odolnosti. Ekologická stabilita je schopnost ekologického systému přetrvávat i za působení rušivého vlivu a reprodukovat své charakteristiky i při narušení zvenčí. Tato schopnost se projevuje minimální změnou nebo spontánním návratem do výchozího stavu (4).

Mezi ekologicky stabilní biotopy patří: lesní půda, vodní toky, vodní plochy, trvalé travní porosty, mokřady, sady, vinice atd. (28).

Protikladem ekologické stability je ekologická labilita, tedy neschopnost ekologického systému vydržet působení vnějšího vlivu a neschopnost vrátit se do původního stavu. Ekosystémy, u kterých převažuje ekologická labilita a společnost je svým vnějším působením ovlivňuje a mění, se stávají méně přirozenými nebo nepřirozenými. To se poté odráží na složení a struktuře reálného rostlinného společenstva jednotlivých biotopů, stanovišť (4).

Mezi ekologicky labilní biotopy patří: orná půda, antropogenizované plochy, chmelnice atd. (28).

Druhově bohaté systémy často vykazují vyšší stabilitu ekosystému než ekosystémy druhově chudší a jedním z důvodů by mohl být průměrný počet obyvatel v zájmových územích (17).

V našich přírodních podmínkách je častý tzv. heterogenní komplex, tedy blízkost ekologicky stabilního a ekologicky labilního biotopu. Tímto komplexem je např. široká niva řeky, která je lemována lány orné půdy. Niva řeky představuje ekologicky stabilní a též velmi významný biotop a lány orné půdy jsou biotopem ekologicky labilním (13).

Dle těchto hledisek se biotopy dělí podle Kostry ekologické stability do 3 skupin:

- **Skupina č. 1** = skupina biotopů s velmi nízkou stabilitou, kdy převládají biotopy (stanoviště) s nízkou stabilitou (rurální biotopy, stavby, sídliště, cesty) a zeleň je pouze okrajová (pole). Tato skupina biotopů podle přirozenosti vegetace je přírodě cizí.
- **Skupina č. 2** = skupina biotopů se střední stabilitou, kde se vyskytuje větší množství zeleně (aleje, parky, rybníčky). Tato skupina biotopů podle přirozenosti vegetace je přírodě vzdálená.
- **Skupina č. 3** = skupina biotopů s vysokou stabilitou, kde jsou přítomny velké rybníky, obory, objevují se chráněná území a ochrana přírody je zde zásadní. Tato skupina biotopů podle přirozenosti vegetace je přírodě blízká.

Tabulka č. 3: Kostra ekologické stability podle Igora Míchala (4)

Skupina č.	Úroveň stability
1	Skupina biotopů s velmi nízkou stabilitou
2	Skupina biotopů se střední stabilitou
3	Skupina biotopů s vysokou stabilitou

Z rozdělení biotopů do kostry ekologické stability vyplývá, že každé stanoviště má určité krajinné prvky a to krajinné prvky s nízkou až vysokou stabilitou. Celkovým součtem těchto jednotlivých krajinných prvků dojde k zařazení biotopů do skupiny podle Kostry ekologické stability (4).

Kostra ekologické stability doporučuje ochranu určité lokality podle toho, do jaké skupiny se podle úrovně ekologické stability řadí. U skupiny č. 1, není ochrana lokality z ekologického hlediska nutná. U skupiny č. 2 se ochrana ekologických významných prvků doporučuje a u skupiny č. 3 je ochrana biotopů s vysokou ekologickou stabilitou nezbytně nutná (4).

Z výsledných hodnot kostry ekologické stability, tedy jaké biotopy se nacházejí v zájmové krajině (území), vyplývá, že čím více biotopů se stabilními krajinnými prvky se na určitém území vyskytuje, tím více jde tedy o krajinu s ekologicky stabilními kulturami a převažujícími ekologickými funkcemi. V této krajině je ochrana biotopů až nezbytně nutná. Na druhou stranu pokud převažují biotopy s nestabilními krajinnými prvky, kde převažují technické zásahy nad ekologickými funkcemi, tak v této zájmové krajině (území) není ochrana z ekologického hlediska nutná (28).

V krajině s ekologicky stabilnějšími kulturami jsou důležité abiotické faktory, které jsou pro dané území typické. Jde tedy o fyzikální a chemické vlastnosti vzduchu, vody a půdy, které vyžaduje každá živá soustava jako vhodné podmínky pro uplatnění svých životních potřeb a projevu. V případě, že dojde k náhlým změnám těchto faktorů dlouhodobě, dojde k narušení ekologické stability krajiny (18).

2.3.2 Antropogenní vlivy

Antropogenní vlivy dle odborníků ovlivňují ekosystémy negativně, což vede ke snížení celkové biodiverzity krajiny (6). Ekosystémy jsou na mnoha místech světa vážně ohrožovány odlesňováním, rozšiřováním zemědělské půdy či těžbou dřeva. Důsledkem je pak vážné ohrožení některých druhů nebo jejich vyhynutí (16).

Do negativních antropogenních vlivů se řadí invazivní druhy, tedy druhy na daném území nepůvodní, člověkem zavlečené, které se nekontrolovatelně šíří, čímž vytlačují druhy původní. Invazní druhy jsou spojeny s prvky krajinné struktury a s oblastí, kterou hojně využívá člověk - okraje komunikací, soukromé zahrady a jiné (22).

Rozšiřování invazních druhů představuje riziko z hlediska biodiverzity na úrovni druhů a též i na úrovni společenstev. U obzvláště nebezpečných invazí může dojít k tomu, že se daný druh začne šířit natolik nekontrolovatelně, že rozvrací celé ekosystémy, což vede k rozsáhlým ekologickým škodám a potlačení či likvidaci mnoha původních druhů. Šíření invazních druhů může mít rovněž ekonomické, sociální nebo zdravotní dopady (omezení možnosti obhospodařování pozemků nebo zvýšení nákladů, znehodnocení rekreačního potenciálu území nebo šíření alergenů). Mezi nejznámější invazní druhy u nás patří bolševník velkolepý, netýkavka žláznatá, kolotočnický ozdobný a borovice vejmutovka (27).

Invazní druhy lákají též světovou pozornost i v ekosystémových službách, neboť potlačují přínosy, které může společnost od ekosystémů získat. Posouzení ekonomických dopadů invazních druhů je ovšem velmi finančně náročné a z tohoto důvodu jsou ztráty na ekosystémových službách politickými orgány často cíleně přehlíženy (15).

Program Unilever sděluje, že ochrana biologické rozmanitosti je důležitá pro udržitelné zemědělství. Všeobecnou lidskou činností však dochází ke snižování biologické rozmanitosti a to urbanizací stanovišť, jako jsou lesy nebo mokřady, nadměrným využíváním vodních ploch pro závodní rybolov a jiné (25).

Vedle negativních vlivů se velmi často objevují antropogenní vlivy pozitivní, jejichž hlavním cílem je zachování biodiverzity na určitém území nebo její zvýšení. Konkrétním příkladem je zkupování pralesů např. v Indickém oceánu (6). V našich podmínkách je nejčastější ochranou biodiverzity revitalizace poškozených krajinných

struktur či tvorba nových přírodních lokalit, které dají život novým druhům rostlin a živočichů (26).

Z hlediska lidského osídlení má na životní prostředí a na přírodu největší vliv hustota obyvatelstva. Dynamika lidského osídlení se v různých částech republiky liší, čímž se vytvářejí specifické regiony. Nejvýznamnějším takovým regionem je střed Čech s hlavním městem Prahou. České Budějovice a jejich blízké okolí má z hlediska vývoje osídlení přibližně desetileté zpoždění např. oproti Brněnské a Ostravské aglomeraci s přístupujícími některými krajskými městy (7).

V rámci mezivládní organizace pro evropskou spolupráci v oblasti vědy a techniky (COST European cooperation in science and technology) vznikají výzkumy zabývající se rozvojem měst a ochranou životního prostředí, tedy vlivem lidských potřeb na životní prostředí a biodiverzitu. Pro životní prostředí v hustě osídlených oblastech je potřeba zachovávat a zároveň vytvářet přírodní biotopy (29). Člověkem zastavěné a využívané plochy se od sebe liší v oblasti zastavění půdy, stavebnictví, hypotečního systému, plánování kultury, politiky atd. Tyto rozdíly však mají skutečné dopady na úspěch v jejich rozvoji (32). Vysoká důležitost je směřována na zahrádkářské kolonie, které jsou v evropských městech důležité pro udržitelný rozvoj. Zároveň mají sociální a ekonomické dopady. Během posledních 20 let vzrostl zájem o zahrádkářské kolonie u obyvatel měst a to především ve velkých městech. Lze to chápat jako konkurenci ve vztahu k jinému využití půdy (30). Zemědělsky využívané plochy jsou vedle zahrádkářských kolonií též velmi důležité pro zachování udržitelného rozvoje (31). Zachování udržitelného rozvoje se odvíjí od územního plánování, projektování a zajištění správné interakce mezi zelenými a zastavěnými plochami. Během územního plánování se klade důraz na způsob, jakým zelené plochy přispívají ke kvalitě života občanů, a jak jsou důležité pro biologickou rozmanitost a další aspekty udržitelného rozvoje měst (33). Snahou je vyvinout řešení pro udržitelný rozvoj městské infrastruktury prostřednictvím zkušeností a posouzením různých řešení, dosáhnout společného chápání udržitelnosti a zajistit společná kritéria pro rozhodování v oblasti městského plánování a projektování zabývající se infrastrukturou (34).

2.4 Grantový program Rozvoj venkova a krajiny

Grantový program Rozvoj venkova a krajiny je dotační program Jihočeského kraje fungující od roku 2009. Pomáhá k naplňování aktuálních úkolů Akčního plánu Programu rozvoje Jihočeského kraje a reaguje na Program rozvoje Jihočeského kraje 2007 - 2013, zejména 8. prioritní osu – Životní prostředí a 5. prioritní osu – Venkovský prostor. Zároveň může přispět k naplňování dalších cílů prioritních os. Jihočeské obce, především malé obce využívají tento dotační program k rozvoji a obnově krajinných struktur, tedy k tvorbě krajiny a ochraně biodiverzity. Podpora z grantového programu se zaměřuje na zajištění různých dokumentací a podkladů pro realizaci projektů a též na přímou podporu realizace vybraných záměrů. Obce tak mohou získat podporu na projektovou dokumentaci určitého záměru a též na následnou realizaci investičního nebo neinvestičního charakteru (8).

Cílem celého tohoto grantového programu je podpora projektů a aktivit, které jsou rozděleny do 3 opatření a jsou zaměřeny na rozvoj venkova a krajiny. Nejvíce obcemi využívaná a zároveň nejvíce podporovaná aktivita je v oblasti tvorby krajiny a podpory biodiverzity. Vedle podpory chovu ryb ve vodních tocích, ekologické výchovy, vzdělávání a osvěty, oblasti včelařství, zemědělství a myslivosti, podporuje také sdružování vlastníků lesa malých výměr (8).

Tabulka č. 4: Členění grantového programu do 3 opatření (8).

Číslo opatření	Název opatření
1	Tvorba krajiny a podpora biodiverzity
2	Podpora aktivit v oblasti rybářství, včelařství, ekologické výchovy, zemědělství a myslivosti
3	Podpora sdružování vlastníků lesa malých výměr

Jihočeský kraj stanovuje pro grantový program Rozvoj venkova a krajiny každý rok předpokládaný objem finančních prostředků. Výše alokovaných finančních prostředků se odlišuje u jednotlivých opatření a u podopatření opatření. Rozdílná výše finančních prostředků vyplývá z odlišných cílů aktivit a též jejich finanční náročnosti, které jsou v rámci opatření spolufinancovány Jihočeským krajem a žádající obcí, popřípadě kofinancováním dalšího subjektu (8).

2.4.1 Tvorba krajiny a podpora biodiverzity

Podle základního členění grantového programu Rozvoj venkova a krajiny patří Tvorba krajiny a podpora biodiverzity do opatření 1. Opatření 1 je obcemi nejvíce využívané a zároveň Jihočeským krajem nejvíce podporované opatření z celého grantového programu. Tvorba krajiny a podpora biodiverzity přispívá k naplňování operačních cílů Programu rozvoje Jihočeského kraje 2007 – 2013 a Koncepce ochrany přírody a krajiny Jihočeského kraje (8).

Hlavním cílem opatření 1 Tvorba krajiny a podpora biodiverzity je podpořit přípravu a realizaci širokého spektra záměrů, opatření a projektů, které směřují k vytváření a zlepšování stavu a harmonizaci jihočeské krajiny, zlepšování vodního režimu, ochraně a zvyšování biodiverzity, rozvoji venkova a zvyšování atraktivity území pro cestovní ruch a turistiku, což vede k naplňování konkrétních operačních cílů Programu rozvoje Jihočeského kraje a Koncepce ochrany přírody a krajiny Jihočeského kraje. Mezi tyto cíle patří:

- udržování, ochrana a tvorba harmonizované, ekologicky stabilní a trvale produkční krajiny;
- péče o cenná území a podílení se na zajišťování podmínek pro fyzicky a duševně zdravý život obyvatel;
- zvýšení biodiverzity a celkové ekologické stability krajiny;
- zvýšení ekologického uvědomění obyvatel;
- zvýšení ekologické stability lesa a posílení jeho mimoprodukčních funkcí;
- zvýšení ekologické stability rybníčních soustav a posílení jejich mimoprodukčních funkcí (nutnost postupné modernizace rybníků a rekonstrukcí hrází);
- zvýšení ekologické stability a jakosti tekoucích vod (říčních systémů) a jejich revitalizace (renaturalizace);
- zvýšení retenční a akumulační schopnosti krajiny z hlediska vodního režimu;
- zamezení nevhodné urbanizace volné krajiny;
- racionální přístup k těžbě a zpracování nerostných surovin a omezování jejich negativních dopadů na krajinu a životní prostředí;

- zachování půdní úrodnosti;
- zvýšení atraktivity krajiny pro cestovní ruch (8).

Spektrum aktivit, na které mohou obce od Jihočeského kraje z grantového programu Rozvoj venkova a krajiny, opatření 1 Tvorba krajiny a podpora biodiverzity žádat podporu, je poměrně široké. Zároveň má každá aktivita svůj stanovený cíl a tyto cíle se mohou v některých případech dosti odlišovat. Stejně tak může být u rozdílných cílů aktivit odlišná finanční náročnost. Z tohoto důvodu se opatření 1 dělí na 4 podporované typy podopatření, ve kterých jsou stanovené jednotlivé specifické cíle (8).

- **Podopatření I.:**

Podopatření I. zahrnuje ty aktivity, jejichž společným cílem je zpracování projektů, projektových dokumentací. Projektová dokumentace je pro obec základem pro realizaci dané aktivity. Po zpracování projektové dokumentace za spolufinancování Jihočeského kraje může obec žádat následující roky na realizaci dané projektové dokumentace. Příkladem předmětů podpory jsou např. projekty revitalizací starých ramen řek a rybníků včetně inženýrské činnosti, projekty regenerace sídelní zeleně v obci, projekty prvků zeleně mimo zastavěná území, projekty protierozních mezí, projekty mokřích i suchých poldrů, projekty liniových výsadeb, projekty krajinářských areálů včetně rekreačních prvků – koupací biotopy, odpočinkové a relaxační zóny. Součástí mohou být také projekty nebo plány ÚSES či řešení odpadních vod v oblastech citlivých na kvalitu vody (8).

- **Podopatření II.:**

Podopatření II. slouží ke kofinancování realizací projektů, které mají přínos pro přírodu, krajinu a rozvoj venkova, významně souvisí s kvalitou nebo retencí povrchových vod, poradenstvím pro veřejnost v oblasti ochrany přírody a životního prostředí a ekologické vzdělávání obyvatel Jihočeského kraje. Aktivity spadající do podopatření II. jsou realizované z Operačního Programu Životního prostředí OPŽP (8).

- **Podopatření III.:**

Do podopatření III. spadají realizace konkrétních neinvestičních a investičních opatření v rámci péče o zvláště chráněná území v kategorii přírodní památka

PP, přírodní rezervace PR, evropsky významné lokality EVL, ptačí oblasti PO nebo regionální prvky územních systémů ekologické stability ÚSES a to v působnosti Jihočeského kraje nebo na pozemcích v majetku Jihočeského kraje a to mimo území chráněných krajinných oblastí CHKO a Národního parku Šumava. Příkladem může být realizace ručního a speciálního strojového kosení ploch, redukce náletů, speciální lesnické zásahy či drobné zemní úpravy. Předmětem grantu mohou být i zcela konkrétní opatření podporující ochranu a podporu zvláště chráněných druhů – úpravy či ochrana hnízd a hnízdišť (8).

• **Podopatření IV.:**

Cílem podopatření IV. je realizace projektů, které vedou k obnově prvků venkovských krajinných struktur s důrazem na lokalizaci záměrů v krajinářsky a památkově cenných územích (přírodní parky, krajinné památkové zóny, CHKO a další cenná území). Napomáhají k revitalizaci zeleně s důrazem na její tradiční prvky, např. staré a původní odrůdy ovocných stromů, původní druhy alejových dřevin, tradiční technické prvky krajinářské architektury (8).

Každé z výše jmenovaných podopatření má svůj vlastní stanovený finanční rámec dle celkové finanční náročnosti projektů, který je stanoven v jednotlivých podopatřeních. Finanční rámec stanovuje minimální a maximální hranici příspěvku Jihočeského kraje pro jednotlivé podopatření a též minimální spoluúčast žadatele na projektu. Minimální spoluúčast žadatele se mění v jednotlivých podopatření a též závisí na počtu obyvatel u žádajících obcí (8).

Tabulka č. 5: Příklad finančního rámce opatření 1 (8).

PODOPATŘENÍ (specifický cíl)	Min. - max. výše grantu (v tis. Kč)	Minimální spoluúčast žadatele (v %)
I. zpracování projektů	20 – 400	20
II. kofinancování OPŽP 6.2. - 6.5.	20 – 1 000	85
III. péče o ZCHÚ, EVL, PO a ÚSES	20 – 1 500	0
IV. realizace projektů obnovy prvků venkovských krajinných struktur s důrazem na lokalizaci záměrů v krajinářsky a památkově cenných územích	20 – 1 500	10/20

Tabulka č. 6: Členění grantových podpor dle oprávněnosti žadatelů a jejich minimální spoluúčasti v % dle jednotlivých typů podopatření v opatření 1 (8).

Typ žadatele	Podopatření č.			
	I.	II.	III.	IV.
obce a sdružení obcí do 500 obyvatel	20	85	0	10
obce a sdružení obcí nad 500 obyvatel	20	85	0	20
organizace zřizované Jihočeským krajem	20	85	0	20
NNO, ostatní subjekty	20	85	0	20

Dle pravidel grantového programu Rozvoj venkova a krajiny, opatření 1 Tvorba krajiny a podpora biodiverzity jsou stanoveny podmínky, které musí obec (žadatel) dodržet v případě následného úspěšnosti a poskytnutí podpory. Základním předpokladem pro splnění grantových podmínek je pro obec důležité dodržet časové vymezení výzvy, ve které je nutné zaslat na Jihočeský kraj „Žádost o poskytnutí dotace Jihočeského kraje na rok 2013“ (viz příloha č. 1) v elektronické i tištěné podobě spolu s důležitými přílohami (8).

V případě, že obec nepředloží Jihočeskému kraji žádost o poskytnutí grantové podpory v řádném termínu nebo s neúplnými přílohami, zaniká obci šance stát se spolu s Jihočeským krajem spolufinancovatelem pro obec důležité aktivity a žádost je označena jako formálně nesprávná (8).

Předložené formálně správné žádosti o grantovou podporu jsou hodnotící komisí doporučené ke schválení grantové podpory radě popřípadě zastupitelstvu kraje. Schválení grantové podpory Radou nebo Zastupitelstvem Jihočeského kraje vede k přidělení grantové podpory obci. V tomto případě jsou obec a Jihočeský kraj spolufinancujícími subjekty aktivity. Po podepsání smlouvy musí obec i nadále dodržovat pravidla GPRVK TKPB a to až do doby, než dojde k závěrečnému vyúčtování grantu. Do této doby musí obec respektovat platební podmínky, které jsou stanovené pravidly GPRVK TKPB. Obec obdrží od Jihočeského kraje grantovou podporu až po závěrečném vyúčtování akce. Závěrečnou zprávu k vyúčtování grantu (viz příloha č. 2), která má technickou a finanční část, může obec podat na Odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví Jihočeského kraje v případě, že došlo ze strany obce k ukončení akce (8).

Cíl A (*Jakou roli hraje podpora z tohoto grantového systému v rozpočtech jednotlivých vybraných obcí*) je dosažen kvantitativním způsobem a jako nástroj kvantitativního výzkumu byl zvolen dotazník zaměřený na zhodnocení pozice jihočeských obcí, které byly v letech 2009 – 2012 příjemci dotací z GPRVK TKPB. Dotazník je koncipován tak, aby zachytil postavení obcí v grantovém programu od podání žádosti až po realizaci projektu a závěrečné vyúčtování, a aby vyhodnotil, jak grantový program ovlivňuje rozpočty obcí (viz příloha č. 3, Dotazník pro představitele obcí).

Dotazník byl sestaven v průběhu podzimu 2012 na základě vlastních zkušeností a za pomoci odborných pracovníků z Krajského úřadu Jihočeského kraje Odboru životního prostředí, zemědělství a lesnictví. Po sestavení základních 10 hodnotících otázek začala autorka komunikovat s jednotlivými obcemi a to od ledna 2013, kdy rozeslala celkem 24 dotazníků. Do dotazníkového šetření bylo vybráno 20 obcí, tedy 5 obcí, kteří byli úspěšnými žadateli pro daný rok. Vždy byly zvoleny 4 obce do 500 obyvatel a 1 obec nad 2 000 obyvatel. Komunikace s obcemi byla v některých případech komplikovaná a autorka byla nucena pro navrácení vyplněných dotazníků urgovat obce vícekrát.

V závěrečné fázi pro dosažení výsledků **cíle A** autorka vyhodnotila kvantitativně jednotlivé dotazníky, čímž zjistila, co je pro obce v průběhu grantového programu nejdůležitějším faktorem, jaké okolnosti obcím činí potíže, zda jsou v průběhu programu samostatné či nikoliv.

Cíl B (*Jak získaná podpora ovlivnila biodiverzitu v obcích a jejich okolí*) je dosažen analýzou:

- leteckých snímků doložených studovanými obcemi v rámci grantového programu,
- nahlížení do google maps,
- geografického informačního systému – ArcGIS.

Pro zhodnocení biodiverzity v obcích a jejich blízkosti byla zvolena metoda stanovení kostry ekologické stability, podle Igora Míchala a to tím způsobem, že pro každou dotazovanou obec byl ze snímků stanoven počet biotopů nacházejících se

v intravilánu a extravilánu obce a dle jejich ekologické významnosti byly biotopy v obcích do stupně kostry ekologické stability zařazeny. Poté byla stanovena ochrana těchto biotopů:

- skupina biotopů č. 1 s nízkou stabilitou = ochrana lokality z ekologického hlediska není nutná,
- skupina biotopů č. 2 se střední stabilitou = ochrana ekologických významných prvků se doporučuje,
- skupina biotopů č. 3 s vysokou ekologickou stabilitou = ochrana lokality je z ekologického hlediska nezbytně nutná.

Zároveň v rámci tohoto cíle byly v závěru zmíněny vyskytující se invazivní druhy v obcích a to pomocí terénního průzkumu. V každé obci byly zmapované plochy, kde je výskyt invazních druhů nejčastější:

- zemědělské plochy,
- soukromé zahrady,
- okolí vodních ploch.

Do šetření byly zvoleny nejčastěji se vyskytující druhy v České republice a to bolševník velkolepý, křídlatky, netýkavka žláznatá a borovice vejmutovka.

Po zpracování všech informací a údajů cíle A i cíle B přistoupila autorka k další části a to k podrobnému zpracování výsledků.

3.1 Studované obce

Pro dosažení cílů diplomové práce byly vybrány následující výzkumné soubory, tedy obce v letech 2009, 2010, 2011 a 2012, které byly příjemci podpory z grantového programu:

- **S1:** Obce v roce 2009 (viz příloha č. 4 Obecná charakteristika dotazovaných obcí v roce 2009)
- **S2:** Obce v roce 2010 (viz příloha č. 5 Obecná charakteristika dotazovaných obcí v roce 2010)

- **S3:** Obce v roce 2011 (viz příloha č. 6 Obecná charakteristika dotazovaných obcí v roce 2011)
- **S4:** Obce v roce 2012 (viz příloha č. 7 Obecná charakteristika dotazovaných obcí v roce 2012)

Soubory S1 – S4 zahrnují jihočeské obce, které byly v letech 2009 – 2012 (jedno volební období) podpořené z GPRVK TKPB.

4 VÝSLEDKY

Jihočeské obce byly v letech 2009 – 2012 příjemci grantové podpory z grantového programu Rozvoj venkova a krajiny. Obcemi nejvíce využívané je z grantového programu opatření 1 Tvorba krajiny a podpora biodiverzity. Materiály Krajského úřadu Jihočeského kraje Odboru životního prostředí, zemědělství a lesnictví ukazují též i na to, že pro opatření 1 je uvolněna největší podpora v porovnání s ostatními opatřeními.

Jihočeské obce, především malé obce využily v letech 2009 - 2012 tento dotační program k rozvoji a obnově krajinných struktur, především tedy k tvorbě krajiny a biodiverzity. Podpora byla zaměřena na zajištění zpracování projektových dokumentací a též na přímou podporu realizace vybraných záměrů. Obce tedy získaly podporu na projektovou dokumentaci určitého záměru a též na následující přímou realizaci.

Obce, které v rámci GPRVK TKPB zrealizovali v letech 2009 - 2012 projekt tvoří pro prezentování výsledků jeden souhrnný celek. Celkem bylo dotazníkovým šetřením osloveno 24 obcí (6 obcí z každého souboru) a jeho úspěšnost byla 77%, vyplněný dotazník zpět zaslalo 20 obcí (5 obcí z každého roku). Těchto 20 obcí bylo zařazeno do kostry ekologické stability a to podle vyskytujících se biotopů. Zhodnocením cílu A a cílu B v jednotlivých souborech vedlo k dosažení závěrečných souhrnných výsledků.

4.1 Vyhodnocení souboru S1: Obce v roce 2009

V rámci dotazníkového šetření (viz příloha č. 3 Dotazník pro představitele obcí) bylo vyhodnoceno 5 jihočeských obcí, kdy jedna obec spadá do kategorie obcí nad 2 000 obyvatel. (viz příloha č. 4 Obecná charakteristika dotazovaných obcí v roce 2009).

Tabulka č. 7: Dotazované obce a názvy projektů v roce 2009

č.	Obec	Podpořený projekt
1	Obec Osek	Osek II - Revitalizace území na park
2	Obec Doubravice	Kofinancování akcí Revitalizace a rozšíření rybníka Nahošín a Regenerace a rozšíření VKP Obecák
3	Město Sezimovo Ústí	Regenerace zeleně u Fierlingerovi vily v Sezimově Ústí
4	Obec Bušanovice	Studie vegetačních úprav obvodu obce Bušanovice
	Obec Bušanovice	Prováděcí projekty pro obnovu krajinných vegetačních úprav v obvodu obce Bušanovice
5	Obec Malovice	Krajina předků - regenerace návesní a rozptýlené zeleně v sídelních útvarech obce Malovice
	Obec Malovice	Přírodně - krajinářský areál s koupacím biotopem Malovice - soubor prováděcích projektů pro stavební povolení
	Obec Malovice	Přírodně - krajinářský areál s koupacím biotopem Malovice - soubor projektů pro územní řízení

Cíl A

Z dotazovaných se celkem 4 obce dozvěděli o grantovém programu z **webových stránek** a 1 obec od **projektové firmy**.

Z důvodu administrativní náročnosti zpracování žádosti o grantovou podporu spolu se všemi povinnými přílohami volily obce **pro přípravu projektovou agenturu**.

Celkem 4 dotazované obce označily, že **bez grantové podpory by uvedené projekty nemohly realizovat**.

V přípravné fázi byla negativně obcemi ohodnocena hodnota „**časová náročnost zpracování žádosti o dotaci**“ a naopak pozitivně obce hodnotí „**spolupráci mezi nimi a projektovou firmou nebo Jihočeským krajem**“. Kladně hodnocena je i „**složitost podmínek programu**“.

Ve fázi vlastní realizace obce shodně označily za problémové hodnoty „**finanční náročnost spolufinancování projektu**“ a „**dodržení mezního termínu**“.

pro závěrečné vyúčtování“, které je vyvolané „dodržením mezního termínu ukončení akce“. Naopak s faktory „nesrovnalosti od projektové dokumentace při realizaci stavby“ a „financování „vyvolaných“ investic (nebyly součástí projektu)“ se obce ve 4 případech nesetkali.

Z dotazníkového šetření vyplývá, že u těchto 5 obcí bylo celkem podpořeno 8 projektů. **Z toho 6 projektů, u kterých je cílovým výstupem projektová dokumentace a 2 projekty, kde je cílovým výstupem přímá realizace.** Tyto 2 projekty jsou výsledkem kofinancování Státní fond životního prostředí – Jihočeský kraj – obec.

Celkem 2 obce byly **úspěšnými žadateli z grantového programu též v dalších letech (2010 a 2011).**

Všechny dotazované obce označily, že aktivitu projektů, které vedou k obnově krajinných struktur, vnímají obyvatelé obcí **kladně.**

V roce 2013 se žádná ze jmenovaných obcí nestala úspěšným žadatelem.

Celkové vyhodnocení dotazníkového šetření viz kapitola 4.5.

Cíl B

Pro zhodnocení biodiverzity byly vybrány stejné obce jako pro dotazníkové šetření. Bylo zhodnoceno, jaké krajinářské prvky se nacházejí v obci nebo v bezprostřední blízkosti obce. Obce byly dle těchto hledisek zařazeny do 3 skupin podle ekologické stability:

- **Obec Osek**

Obec Osek je z hlediska biodiverzity nejbohatší. V obci se nachází Osecký rybník, Velký tovární rybník a hřbitov. V bezprostřední blízkosti obce je hustá vegetace – parky a zejména obora. Nechybí ani louky a pole.

Ekologicky stabilní, významné krajinářské prvky → 2x rybník, 1x hřbitov, parky a obora.

Obec Osek spadá z hlediska rozmanitosti biotopů **do skupiny č. 3, tedy skupina s vysokou stabilitou biotopů.** Do skupiny č. 3 je obec zařazena především díky oboře, která je z hlediska biodiverzity velmi významná.

- **Obec Doubravice**

Obec Doubravice se nachází v blízkosti města České Budějovice, což se na struktuře obce odráží. Obec je bez výrazného množství vegetace. Mezi obcí a Českými Budějovicemi jsou louky a zemědělské pozemky zahrnuté do půdního zemědělského fondu. V místě, které je vzdálenější od Českých Budějovic jsou hustější smíšené lesy a rybník Nahošín.

Ekologicky stabilní, významné krajinářské prvky → 1x rybník, hustější smíšené lesy.

Obec Doubravice spadá z hlediska rozmanitosti biotopů **do skupiny č. 2, tedy skupina se střední stabilitou biotopů.**

- **Město Sezimovo Ústí**

V blízkém okolí realizace projektu se nachází pouze roztroušené okrasné dřeviny a převládají rurální biotopy, zástavby a cesty.

Ekologicky stabilní, významné krajinářské prvky → nachází se pouze roztroušená okrasná zeleň, která je významná z hlediska krajinářských prvků ve městě.

Z tohoto důvodu spadá v tomto případě město Sezimovo Ústí z hlediska rozmanitosti biotopů **do skupiny č. 1, tedy skupina s velmi nízkou stabilitou biotopů.**

- **Obec Bušanovice**

V obci Bušanovice se nachází základní přírodě blízké biotopy. V bezprostřední blízkosti obce jsou louky, pole, řídká roztroušená vzrostlá zeleň a lesní půda. Uprostřed obce je malý návesní rybníček. Krajinné prvky je nutné vymezit, doplnit a ochránit z nutných podmínek udržení ekologické stability.

Ekologicky stabilní, významné krajinářské prvky → 1x rybník, řídká roztroušená vzrostlá zeleň.

Obec Bušanovice spadá z hlediska rozmanitosti biotopů **do skupiny č. 2, tedy skupina se střední stabilitou biotopů.**

- **Obec Malovice**

Z ekologicky nejvýznamnějších prvků jihočeské obce Malovice je Horní malovický rybník, který je podél hráze lemován listnatými pásy. V bezprostřední blízkosti obce jsou pozemky zahrnuté do zemědělského půdního fondu. V dosahu obce se nenachází žádná ekologicky významná pásma. Zájmová lokalita projektu je v těsné blízkosti Horního malovického rybníka a realizace projektu do jeho ekologické stability nezasahuje.

Ekologicky stabilní, významné krajinářské prvky → 1x rybník, listnaté pásy.

Obec Malovice spadá z hlediska rozmanitosti biotopů do **skupiny č. 2, tedy skupina se střední stabilitou biotopů.**

Tabulka č. 8: Počet obcí zařazených do kostry ekologické stability podle Igora Míchala v roce 2009

Skupina č.	Úroveň stability	Počet obcí v r. 2009
1	Skupina biotopů s velmi nízkou stabilitou	1
2	Skupina biotopů se střední stabilitou	3
3	Skupina biotopů s vysokou stabilitou	1

4.2 Vyhodnocení souboru S2: Obce v roce 2010

V rámci dotazníkového šetření (viz příloha č. 3 Dotazník pro představitele obcí) bylo vyhodnoceno 5 jihočeských obcí, kdy jedna obec spadá do kategorie obcí nad 2 000 obyvatel. (viz příloha č. 5 Obecná charakteristika dotazovaných obcí v roce 2010).

Tabulka č. 9: Dotazované obce a názvy projektů v roce 2010

č.	Obec	Podpořený projekt
1	Město Blatná	Jabloňový remízek - Výsadba a údržba starých ovocných dřevin podél bývalé cesty ze Skaličan do Blatné
2	Obec Albrechtice nad Vltavou	Krajina Píseckých hor - komplexní obnova zeleně ve správním území obce Albrechtice nad Vltavou
3	Obec Třebohostice	Krajina Prácheňska-plán obnovy zeleně pro obec Třebohostice
4	Obec Chlumany	Vegetační úpravy v klidové části obce Chlumany
5	Obec Záhoří	Plán obnovy zeleně pro obec Záhoří

Cíl A

Z dotazovaných se všech 5 obcí dozvědělo o grantovém programu z **webových stránek**.

Z důvodu administrativní náročnosti zpracování žádosti o grantovou podporu spolu se všemi povinnými přílohami volily 3 obce **pro přípravu projektovou agenturu** a 2 obcím žádost o grantovou podporu a další administrativní úkony **zpracovávali pracovníci obce**.

Všechny dotazované obce označily, že **bez grantové podpory by uvedené projekty nemohly realizovat**.

V přípravné fázi byla negativně obcemi ohodnocena hodnota „**časová náročnost zpracování žádosti o dotaci**“ a „**výběr projektové firmy**“. Obce, kterým zpracovávala žádost o grantovou podporu projektová firma, tak za negativní faktor označily hodnotu „**finanční náročnost zpracování žádosti o dotaci**“, ale jako pozitivní hodnotí „**administrativní náročnost zpracování žádosti o dotaci**“. Naopak pozitivně obce hodnotí „**spolupráci mezi nimi a projektovou**“.

firmou nebo Jihočeským krajem“. Kladně hodnocena je i „**složitost podmínek programu“** a 2 obce, kterým zpracovávali žádost o grantovou podporu pracovníci obce, tak označily za kladnou hodnotu „**finanční náročnost zpracování žádosti o dotaci“**, ale jako negativní hodnotu hodnotí „**administrativní náročnost zpracování žádosti o dotaci“**

Ve fázi vlastní realizace 3 obce shodně označily za problémové hodnoty „**finanční náročnost spolufinancování projektu“**. Pouze 2 obce hodnotí za problémové faktory „**dodržení mezního termínu pro závěrečné vyúčtování“**, které je vyvolané „**dodržení mezního termínu ukončení akce“**. 1 obec se ve fázi vlastní realizace setkala s problémem při „**výběrovém řízení na zhotovitele/dodavatele stavby“**. Naopak s faktory „**nesrovnalosti od projektové dokumentace při realizaci stavby“** a „**financování „vyvolaných“ investic (nebyly součástí projektu)“** se obce v 5 případech nesetkaly.

Z dotazníkového šetření vyplývá, že u těchto 5 obcí bylo celkem podpořeno 5 projektů. **Z toho 4 projekty, u kterých je cílovým výstupem projektová dokumentace a 1 projekt, kde je cílovým výstupem přímá realizace.** Tento 1 projekt je výsledkem kofinancování Jihočeský kraj – obec.

Celkem 3 obce byly **úspěšnými žadateli z grantového programu též v dalších letech (2011 a 2012).**

Všechny dotazované obce označily, že aktivitu projektů, které vedou k obnově krajinných struktur, vnímají obyvatelé obcí **kladně**.

Celkem 1 z dotazovaných obcí se stala úspěšným žadatelem i v **roce 2013.**

Celkové vyhodnocení dotazníkového šetření viz kapitola 4.5.

Cíl B

Pro zhodnocení biodiverzity byly vybrány stejné obce jako pro dotazníkové šetření. Bylo zhodnoceno, jaké krajinářské prvky se nacházejí v obci nebo v bezprostřední blízkosti obce. Obce byly dle těchto hledisek zařazeny do 3 skupin podle ekologické stability:

- **Město Blatná**

Město Blatná je ekologicky významné z důvodu široké sítě rybníční soustavy.

Ve městě a jeho blízkém okolí se nachází celkem 8 rybníků – (Sladovna,

Zámecký rybník, Přední Topič, Zadní Topič, Přední Řitovíz, Zadní Řitovíz, Pustý rybník, Podskalský rybník) a jeden potok, Závišinský potok. Každý rybník je alespoň z jedné strany lemován hustou vzrostlou smíšenou zelení. Dalším velmi významným ekologickým prvkem je hřbitov. Okolí města je lemované zemědělskou půdou.

Ekologicky stabilní, významné krajinářské prvky → 8x rybník, 1x potok, 1x hřbitov, hustá vzrostlá smíšená zeleň.

Město Blatná spadá z hlediska rozmanitosti biotopů **do skupiny č. 3, tedy skupina s vysokou stabilitou biotopů a to z důvodu široké rybníční sítě.**

- **Obec Albrechtice nad Vltavou**

Mezi nejvýznamnější ekologický prvek z hlediska biodiverzity je v obci Albrechtice nad Vltavou hřbitov. V obci a blízkém okolí se nachází 3 rybníky. Trampalovský rybník je ze všech břehů lemován hustou sítí vzrostlé smíšené zeleně. Uvnitř obce je zeleň pouze roztroušená. Ve vlastnictví obce je část Píseckých hor, které pro svou výjimečnou krajinou a druhovou pestrost i způsoby hospodaření byly vyhlášeny přírodním parkem.

Ekologicky stabilní, významné krajinářské prvky → 3x rybník, 1x hřbitov, Písecké hory, hustá vzrostlá smíšená zeleň.

Obec Albrechtice nad Vltavou se z hlediska rozmanitosti biotopů řadí **do skupiny č. 3, tedy skupina s vysokou stabilitou biotopů a to především z důvodu vlivu Píseckých hor.**

- **Obec Třebohostice**

Samotná obec Třebohostice má základní ekologické prvky. Nachází se zde Třebohostický rybník, který je po celé své délce lemován vzrostlou smíšenou zelení. Celá obec je obklopena zemědělskou půdou a loukami. Velmi důležité z hlediska krajinných prvků je u obce Třebohostice fakt, že spadá do krajiny Prácheňska, tedy do krajiny rovin i kopců, lesů i polí, rybníků a skal, které jsou obklopeny hustými smíšenými lesy.

Ekologicky stabilní, významné krajinářské prvky → 1x rybník, 1x hřbitov, hustá vzrostlá smíšená zeleň, krajina Prácheňska.

Obec Třebohostice řadí z hlediska rozmanitosti biotopů **do skupiny č. 3, tedy skupina s vysokou stabilitou biotopů.**

- **Obec Chlumany**

V obci Chlumany se nenachází významné ekologické prvky. Okolí obce je lemované loukami a zemědělskou půdou. V obci je roztroušená vzrostlá zeleň. Nejvýznamnější biotopem z hlediska biodiverzity je Chlumanský rybník.

Ekologicky stabilní, významné krajinářské prvky → 1x rybník, roztroušená vzrostlá zeleň uvnitř obce.

Chlumanský rybník řadí obec Chlumany z hlediska rozmanitosti biotopů do **skupiny č. 2, tedy skupina se střední stabilitou biotopů**

- **Obec Záhoří**

Obec Záhoří je z této skupiny nejchudší obcí, co se týče rozmanitosti ekologicky významných prvků. V obci se nachází pouze roztroušená zeleň a okolí lemují louky a zemědělská půda. Nejvýznamnějším ekologickým prvkem je v obci hřbitov.

Ekologicky stabilní, významné krajinářské prvky → 1x hřbitov, roztroušená zeleň uvnitř obce.

Obec Záhoří je řazena do **skupiny č. 1, tedy skupina se střední stabilitou biotopů.**

Tabulka č. 10: Počet obcí zařazených do kostry ekologické stability podle Igora Míchala v roce 2010

Skupina č.	Úroveň stability	Počet obcí v r. 2010
1	Skupina biotopů s velmi nízkou stabilitou	1
2	Skupina biotopů se střední stabilitou	1
3	Skupina biotopů s vysokou stabilitou	3

4.3 Vyhodnocení souboru S3: Obce v roce 2011

V rámci dotazníkového šetření (viz příloha č. 3 Dotazník pro představitele obcí) bylo vyhodnoceno 5 jihočeských obcí, kdy jedna obec spadá do kategorie obcí

nad 2 000 obyvatel. (viz příloha č. 6 Obecná charakteristika dotazovaných obcí v roce 2011).

Tabulka č. 11: Dotazované obce a názvy projektů v roce 2011

č.	Obec	Podpořený projekt
1	Obec Dobrá voda u ČB	Obnova veřejné zeleně v obci Dobrá Voda u Českých Budějovic
2	Obec Truskovice	Kraj poutního místa Lomec - projekt obnovy zeleně v obci Truskovice
3	Obec Libějovice	Revitalizace zeleně ve správním území obce Libějovice - obnova krajiných prvků v Krajině památkové zóně Libějovicko - Lomecko
4	Obec Pracejovice	Revitalizace lipové aleje v obci Pracejovice
5	Město Netolice	Ošetření aleje památných stromů u zámku Kratochvíle

Cíl A

Z dotazovaných se 3 obce dozvěděly o grantovém programu z **webových stránek**, 1 obec **od zaměstnanců krajského úřadu** a 1 obec **od projektové a inženýrské firmy**.

Z důvodu administrativní náročnosti zpracování žádosti o grantovou podporu spolu se všemi povinnými přílohami volily 4 obce **pro přípravu projektovou agenturu** a 1 obci žádost o grantovou podporu a další administrativní úkony **zpracovávali pracovníci obce**.

Celkem 4 dotazované obce označily, že **bez grantové podpory by uvedené projekty nemohly realizovat**.

V přípravné fázi byla negativně obcemi ohodnocena hodnota „**časová náročnost zpracování žádosti o dotaci**“ a „**výběr projektové firmy**“. Celkem 4 obce označily za negativní faktor hodnotu „**finanční náročnost zpracování žádosti o dotaci**“ a 1 obec negativně hodnotí „**složitost podmínek programu**“. Celkem 4 obce za pozitivní hodnotu hodnotí „**administrativní náročnost zpracování žádosti o dotaci**“ a „**spolupráci mezi nimi a projektovou firmou**“. Celkem 1 obec kladně hodnotí „**spolupráci mezi nimi a Jihočeským krajem**“.

Hodnota „**složitost podmínek programu**“ byla hodnocena kladně kromě jedné obce.

Ve fázi vlastní realizace 4 obce shodně označily za problémové hodnoty „**finanční náročnost spolufinancování projektu**“. Celkem 3 obce hodnotí za problémové faktory „**dodržení mezního termínu pro závěrečné vyúčtování**“, které je vyvolané „**dodržení mezního termínu ukončení akce**“. Všechny obce označily za kladnou hodnotu „**výběrové řízení na zhotovitele/dodavatele stavby**“. S faktory „**nesrovnalosti od projektové dokumentace při realizaci stavby**“ a „**financování „vyvolaných“ investic (nebyly součástí projektu)**“ se obce v 5 případech neselekaly.

Z dotazníkového šetření vyplývá, že u těchto 5 obcí bylo celkem podpořeno 5 projektů. **Z toho 4 projekty, u kterých je cílovým výstupem projektová dokumentace a 1 projekt, kde je cílovým výstupem přímá realizace.** Tento 1 projekt je výsledkem kofinancování Jihočeský kraj – obec.

Celkem 4 obce byly **úspěšnými žadateli z grantového programu též v dalších letech (2012).**

Všechny dotazované obce označily, že aktivitu projektů, které vedou k obnově krajinných struktur, vnímají obyvatelé obcí **kladně**.

Celkem 1 z dotazovaných obcí se stala úspěšným žadatelem i v **roce 2013.**

Celkové vyhodnocení dotazníkového šetření viz kapitola 4.5.

Cíl B

Pro zhodnocení biodiverzity byly vybrány stejné obce jako pro dotazníkové šetření. Bylo zhodnoceno, jaké krajinářské prvky se nacházejí v obci nebo v bezprostřední blízkosti obce. Obce byly dle těchto hledisek zařazeny do 3 skupin podle ekologické stability:

- **Obec Dobrá Voda u Českých Budějovic**

Obec Dobrá voda u Českých Budějovic se nachází v blízkosti města České Budějovice, což se na struktuře obce odráží. Obec je bez výrazného množství vegetace. Mezi obcí a Českými Budějovicemi jsou louky a zemědělské pozemky zahrnuté do půdního zemědělského fondu. V místě, které

je vzdálenější od Českých Budějovic, jsou hustější smíšené lesy a nejvýznamnějším místem obce z hlediska ekologické rozmanitosti je hřbitov.

Ekologicky stabilní, významné krajinářské prvky → 1x hřbitov, husté smíšené lesy.

Obec Dobrá Voda u Českých Budějovic řazena do **skupiny č. 2, tedy skupina se střední stabilitou biotopů.**

- **Obec Truskovice**

Přímo v obci Truskovice se nachází roztroušená okrasná vzrostlá zeleň. Okolí obce je lemované loukami a zemědělskou půdou. V blízkosti obce se nachází rybník Šebestián. Obec Truskovice se nachází v blízkosti poutního místa Lomec, které je velmi historicky významné. Vedle významnosti historické je zde i význam ekologický a to z důvodu, že v těsné blízkosti místa jsou hustá smíšené lesy.

Ekologicky stabilní, významné krajinářské prvky → 1x rybník, husté smíšené lesy.

Obec Truskovice je tedy řazena do **skupiny č. 2, tedy skupina se střední stabilitou biotopů.**

- **Obec Libějovice**

Obec Libějovice je z ekologického hlediska velmi významná. V obci je široká rybníční síť. Celkem se zde nachází 6 rybníků (Nad Olší, Nad Lukami, Fabrický rybník, Světský rybník, Ohradský rybník, Představecký rybník). Dalším významným biotopem je hustý Libějovický park, ve kterém převažují listnaté stromy.

Ekologicky stabilní, významné krajinářské prvky → 6x rybník, Libějovický park.

Tyto ekologicky významné prvky řadí obec Libějovice do **skupiny č. 3, tedy skupina s vysokou stabilitou biotopů.**

- **Obec Pracejovice**

V obci Pracejovice se nachází rozsáhlejší síť biotopů. Z jedné strany je obec obklopena zemědělskou půdou a Pracejovickým rybníkem. Z druhé strany je

obec obklopen hustým smíšeným lesem a Bažantnicí u Pracejovic. Nejvýznamnějším ekologickým prvkem je v obci lipová alej.

Ekologicky stabilní, významné krajinářské prvky → 3x rybník, 1x hřbitov, Písecké hory, hustá vzrostlá smíšená zeleň.

Obec Truskovice je tady řazena do **skupiny č. 2, tedy skupina se střední stabilitou biotopů.**

- **Město Netolice**

Město Netolice se může pochlubit základními ekologicky významnými prvky. Vedle hřbitova se zde nachází 3 rybníky a potok. Ve středu města je roztroušená zeleň. Blízké okolí je pak obklopeno zemědělskou půdou. Dále je pak v okolí města hustý smíšený les.

Ekologicky stabilní, významné krajinářské prvky → 3x rybník, 1x hřbitov, potok, hustý smíšený les.

Město Netolice je řazeno do **skupiny č. 2, tedy skupina se střední stabilitou biotopů.**

Tabulka č. 12: Počet obcí zařazených do kostry ekologické stability podle Igora Míchala v roce 2011

Skupina č.	Úroveň stability	Počet obcí v r. 2011
1	Skupina biotopů s velmi nízkou stabilitou	0
2	Skupina biotopů se střední stabilitou	4
3	Skupina biotopů s vysokou stabilitou	1

4.4 Vyhodnocení souboru S4: Obce v roce 2012

V rámci dotazníkového šetření (viz příloha č. 3 Dotazník pro představitele obcí) bylo vyhodnoceno 5 jihočeských obcí, kdy jedna obec spadá do kategorie obcí nad 2 000 obyvatel. (viz příloha č. 7 Obecná charakteristika dotazovaných obcí v roce 2012).

Tabulka č. 13: Dotazované obce a názvy projektů v roce 2012

č.	Obec	Podpořený projekt
1	Obec Chelčice	Regenerace sídelní zeleně v obci Chelčice
2	Obec Vydří	Kraj Nežárky - obnova zeleně pro obec Vydří
3	Obec Olešná	Komplexní obnova zeleně v obci Olešná
4	Město Písek	Zelené brány Píseckých hor - etapa č. II
	Město Písek	Rekonstrukce topolové aleje v Novém Dvoře
5	Městys Katovice	Revitalizace zeleně v intravilánu Městysu Katovice

Cíl A

Z dotazovaných se celkem 3 obce dozvěděli o grantovém programu z **webových stránek** a 2 obce od **zaměstnanců krajského úřadu**.

Administrativní náročnost zpracování žádosti o grantovou podporu spolu se všemi povinnými přílohami zvolily 4 obce za zvládnutelnou a vše jim vyřizovali zaměstnanci obce. Pouze 1 obec volila **pro přípravu projektovou agenturu**.

Celkem 4 dotazované obce označily, že **bez grantové podpory by uvedené projekty nemohly realizovat**.

V přípravné fázi byla 4 obcemi negativně ohodnocena hodnota „**časová náročnost zpracování žádosti o dotaci**“. Naopak pozitivně obce hodnotí „**spolupráci mezi nimi a Jihočeským krajem**“ a „**finanční náročnost zpracování žádosti o dotaci**“. Kladně hodnocena je i „**složitost podmínek programu**“.

Ve fázi vlastní realizace obce shodně označily za problémové hodnoty „**finanční náročnost spolufinancování projektu**“ a „**dodržení mezního termínu pro závěrečné vyúčtování**“, které je vyvolané „**dodržením mezního termínu ukončení akce**“. Za problémovou situaci označila 1 obec „**nesrovnalosti od projektové dokumentace při realizaci stavby**“. S faktorem „**financování „vyvolaných“ investic (nebyly součástí projektu)**“ se obce neselekali.

Z dotazníkového šetření vyplývá, že u těchto 5 obcí bylo celkem podpořeno 6 projektů a u všech **6 projektů byla cílovým výstupem přímá realizace** za spolupráce kofinancování Jihočeský kraj – obec.

Celkem 2 obce byly **úspěšnými žadateli z grantového programu též v dalších letech (2010 a 2011)**.

Celkem 1 z dotazovaných obcí se stala úspěšným žadatelem i v **roce 2013**.

Všechny dotazované obce označily, že aktivitu projektů, které vedou k obnově krajinných struktur, vnímají obyvatelé obcí **kladně**.

Celkové vyhodnocení dotazníkového šetření viz kapitola 4.5.

Cíl B

Pro zhodnocení biodiverzity byly vybrány stejné obce jako pro dotazníkové šetření. Bylo zhodnoceno, jaké krajinářské prvky se nacházejí v obci nebo v bezprostřední blízkosti obce. Obce byly dle těchto hledisek zařazeny do 3 skupin podle ekologické stability:

- **Obec Chelčice**

V blízkém okolí obce Chelčice se nachází základní ekologicky významné prvky. Rozsáhlejší jsou vodní plochy, neboť u obce můžeme najít 5 rybníků (Nový nad alejí, Nad olší, Nad lukami, Honzíkovský rybník, Šítov). Obec je obklopena zemědělskou půdou, za kterou se začínají objevovat plochy smíšených lesů.

Ekologicky stabilní, významné krajinářské prvky → 5x rybník, smíšené lesy.

Obec Chelčice je řazena do **skupiny č. 2, tedy skupina se střední stabilitou biotopů.**

- **Obec Vydří**

Obec Vydří je bohatá na vodní plochy. Nachází se zde 8 rybníků (Skalnice, Žabov u Vydří, Chmelovský rybník, Proškovský rybník, Horní rybník, Zadní rybník, Prostřední rybník, Fantišův rybník). Obec leží na kraji řeky Nežárky. Blízké okolí obce je obklopeno loukami, zemědělskou půdou a též i menšími plochami smíšených lesů.

Ekologicky stabilní, významné krajinářské prvky → 8x rybník, řeka, smíšené lesy.

Tyto ekologicky významné prvky řadí obec Vydří do **skupiny č. 3, tedy skupina s vysokou stabilitou biotopů.**

- **Obec Olešná**

V obci Olešná se nachází základní přírodě blízké biotopy. V bezprostřední blízkosti obce jsou louky, zemědělská půda a vzrostlá smíšená zeleň. V obci je malý rybníček.

Ekologicky stabilní, významné krajinářské prvky → 1x rybník, vzrostlá smíšená zeleň.

Obec Olešná spadá z hlediska rozmanitosti biotopů **do skupiny č. 2, tedy skupina se střední stabilitou biotopů.**

- **Město Písek**

Ve středu města Písek se nachází pouze roztroušená vzrostlá okrasná zeleň. Z hlediska biodiverzity je zajímavé blízké okolí města. Vedle rozsáhlé rybníční sítě, hřbitova a řeky Otavy lemují město Písecké hory, které pro svou výjimečnou krajinnou a druhovou pestrost i způsoby hospodaření byly vyhlášeny přírodním parkem.

Ekologicky stabilní, významné krajinářské prvky → rybníční síť, 1x hřbitov, řeka Otava, bezprostřední blízkost Píseckých hor.

Město Písek se řadí z hlediska rozmanitosti biotopů **do skupiny č. 3, tedy skupina s vysokou stabilitou biotopů a to především z důvodu blízkosti Píseckých hor.**

- **Městys Katovice**

Městys Katovice leží na řece Otavě a může se pochlubit základními ekologicky významnými prvky - hřbitov, Novosedelský potok. Ve středu města je roztroušená zeleň. Blízké okolí je pak obklopeno zemědělskou půdou a loukami. Dále je pak v okolí města hustý smíšený les.

Ekologicky stabilní, významné krajinářské prvky → 1x potok, 1x hřbitov, hustý smíšený les.

Městys Katovice je řazeno do **skupiny č. 2, tedy skupina se střední stabilitou biotopů.**

Tabulka č. 14: Počet obcí zařazených do kostry ekologické stability podle Igora Míchala v roce 2012

Skupina č.	Úroveň stability	Počet obcí v r. 2012
1	Skupina biotopů s velmi nízkou stabilitou	0
2	Skupina biotopů se střední stabilitou	3
3	Skupina biotopů s vysokou stabilitou	2

4.5 Celkové vyhodnocení dotazníkového šetření

Každá otázka z dotazníkového šetření je souhrnně vyhodnocena pro roky 2009 – 2012 v tabulkách.

V tabulce č. 15 jsou zaznamenány odpovědi starostů obcí na první otázku, tedy odkud čerpali prvotní informace o grantové podpoře.

Tabulka č. 15: Prvotní zdroj pro podání žádosti o grantovou podporu

Otázka č. 1	2009	2010	2011	2012	2009-2012
Webové stránky	4	5	3	3	15
Zaměstnanci KÚ	0	0	1	2	3
Jiná obec	0	0	0	0	0
Projektová firma	1	0	1	0	2
Jiná varianta	0	0	0	0	0

Převážná většina obcí pro zjištění prvotních možností ohledně čerpání dotace z grantového programu Rozvoje venkova a krajiny využívá zveřejněných informací na webových stránkách. Obecně tedy obce dávají přednost bezplatným zdrojům, kdy mají možnost následné konzultace se zaměstnancem krajského úřadu.

Obcím byla následně položena otázka, jaká fáze jejich vlastního projektu byla z grantového programu podpořena. Odpovědi jsou uvedeny v tabulce 16.

Tabulka č. 16: Možnosti využití grantového příspěvku

Otázka č. 3	2009	2010	2011	2012	2009 - 2012
Projektová dokumentace (PD)	6	4	4	0	14
Realizace projektu (RP)	2	0	0	6	8
Kofinancování	0	1	1	0	2

V letech 2009 – 2012 byly u obcí nejvíce podpořeny projektové dokumentace, které jsou prvním a nezbytným krokem pro následnou realizaci. Velmi časté je u grantového programu Rozvoje venkova a krajiny, že pokud je u obcí podpořena projektová dokumentace, žádají obce v následujících letech též o podporu realizace projektu nebo o kofinancování, u kterého je též cílovým výstupem realizace.

Dotazník se též věnuje rozpočtu obce a v tabulce č. 17 je zaznamenáno, kolik obcí by bez grantového programu nemohlo již zmiňované akce realizovat.

Tabulka č. 17: Nutnost grantového programu pro realizaci akcí, které vedou k tvorbě krajiny a podpoře biodiverzity v jihočeských obcích

Otázka č. 5	2009	2010	2011	2012	2009 - 2012
NE	1	0	1	1	3
ANO	4	5	4	4	17

Z odpovědí vyplývá, že pouze spolufinancováním z grantové podpory mohou obce realizovat opatření vedoucí k tvorbě krajiny a podpoře biodiverzity, která následně zlepšují ekologické funkce obcí a jejich blízkého okolí. Podpora je nezbytně nutná především pro malé obce, neboť obce, které by mohly opatření realizovat bez grantové podpory, jsou obce nad 2 000 obyvatel.

Odpovědi na otázku č. 6 ukázaly na samostatnost obcí ve fázích, kterými musí projít, aby se stali úspěšnými žadateli grantového příspěvku. V tabulce č. 18 jsou zaznamenané odpovědi na otázku č. 6, která je v komentáři provázaná s nejméně problematickými oblastmi v otázce č. 7 a otázce č. 8.

Tabulka č. 18: Zpracovatel rozhodujícího množství práce ve fázích projektu

Otázka č. 6	2009	2010	2011	2012	2009 - 2012
Obec	0	2	1	4	7
Projektová firma	5	3	4	1	13
Jiná možnost	0	0	0	0	0

Z tabulky vyplývá, že pro zpracování rozhodujícího množství práce obce nejméně využívají externích poradců, tedy projektové firmy. Obecně obce preferují zaplacení informací ze zdrojů, které se na dotace přímo specializují. Z dotazníkového šetření je zřejmé, že obce, které využívají projektových firem, považují za problémový faktor finanční náročnost zpracování žádosti či finanční náročnost spolufinancování projektu dle toho, zda projektovou firmu využívají pouze na zpracování žádosti nebo až do doby závěrečného vyúčtování akce. V tomto případě jim však nečiní velké problémy časová náročnost dodržení termínu podání žádosti či zaslání závěrečného vyúčtování akce (**otázka č. 7 a otázka č. 8**).

Obce však postupem času získávají vlastní zkušenosti se zpracováním materiálů potřebných pro úspěch v grantovém programu, neboť každým rokem vzrůstá počet obcí, které si veškeré fáze administrují svépomocí, čímž se u obcí snižuje i finanční náročnost spolufinancování projektu. Většina těchto obcí ovšem označuje jako problémovou hodnotu časovou náročnost zpracování žádosti o dotaci a dodržení mezního termínu pro závěrečné vyúčtování (**otázka č. 7 a otázka č. 8**).

Následující otázky v dotazníkovém šetření jsou zaměřené na využití grantového programu.

Tabulka č. 19: Počet dotazovaných obcí, které se staly úspěšnými žadateli vícekrát v období 2009 - 2012 a následně i roku 2013

Otázka č. 4 a otázka č. 9	2009 - 2012	2013
Počet obcí	15	4

Tabulka ukazuje na využití grantového programu Rozvoj venkova a krajiny. Obce žádají o podporu na realizace projektů vedoucí k tvorbě krajiny a ochraně biodiverzity opakovaně a jsou úspěšnými žadateli i více let za sebou, což vede k tvorbě a údržbě biotopů v blízkosti obcí.

Odpovědi na otázku č. 10 vyjadřují starostové obce, jak přistupují občané na realizace projektů, které vedou k tvorbě krajiny a ochraně biodiverzity.

Tabulka č. 20: Hodnocení realizovaných projektů občany daných obcí

Otázka č. 10	2009	2010	2011	2012	2009 - 2012
Kladné	5	5	5	5	20
Záporné	0	0	0	0	0

Z dotazníkového šetření vyplývá, že obyvatelé daných obcí vnímají realizované projekty vedoucí k ochraně a tvorbě biodiverzity kladně. Občané mají zájem na zachování biodiverzity na jejich území nebo její zvýšení a kladou důraz na udržování krajinných struktur v obcích, ve kterých žijí.

4.6 Vyhodnocení vlivu GPRVK TKPB na biodiverzitu vybraných obcí a jejich bezprostředního okolí v letech 2009 - 2012

Všeobecně došlo v rámci GPRVK TKPB u 20 hodnocených obcí k obnově krajinných struktur, k realizaci chybějících prvků územních systémů ekologické stability, regeneraci a zlepšení druhové a věkové skladby lesů a zvýšení počtu krajinných prvků. Celkový efekt všech opatření v letech 2009 – 2012 významně přispěl ke zvýšení ekologické stability krajiny.

Dle materiálů z OZZL se nejvíce z 20 dotazovaných obcí zaměřilo na obnovu rostlinného materiálu a to v místech, kde převládal až krizový stav. Parky, sady či aleje představovaly spíše zarostlé, zanedbané a z krajinného hlediska těžko identifikovatelné plochy, které nemohly z důvodu poškození a zanedbání plnit své ekologické funkce. V rámci grantového programu došlo k realizacím, pomocí kterých došlo na těchto místech ke zlepšení druhové a věkové skladby porostů, k obnově a znovu založení krajinných alejí, historických krajinných struktur, k ošetření a péči významných solitérních stromů nebo vyřešení sadových úprav, kdy při návrhu osazovacího plánu a celkového uspořádání byla plně respektována okolní krajina. Tím byly vytvořeny plochy (parky, aleje, atd.), které v obcích plní ekologické a krajinné funkce.

Vedle ekologických funkcí mají tyto lokality i velký společenský význam. Dochází k vytvoření co nejpříznivějších životních podmínek místních obyvatel a blízkého okolí, čímž by se mohla v budoucnosti zvýšit migrace jihočeských obyvatel z měst do obcí.

Tabulka č. 21: Počet obcí zařazených do kostry ekologické stability podle Igora Míchala v letech 2009 – 2012

Skupina č.	Úroveň stability	Počet obcí v letech 2009 - 2012
1	Skupina biotopů s velmi nízkou stabilitou	2
2	Skupina biotopů se střední stabilitou	11
3	Skupina biotopů s vysokou stabilitou	7

4.7 Vyhodnocení výskytu invazivních druhů v hodnocených obcích

Terénní průzkum v jednotlivých obcích ukázal na minimální výskyt invazivních druhů ve zkoumaných obcích. Výskyt byl zaznamenán v okolí 6 obcí z 20 a to kolem méně udržovaných toků a v soukromých zahradách. Ve všech případech byl viděn bolševník velkolepý. Terénní průzkum potvrdil, že do základní péče o krajinotvorné prvky obce zařazují postupy potlačující invazivní druhy rostlin.

Tabulka č. 22: Vyhodnocení výskytu invazivních druhů v hodnocených obcích

Obec	Invazní druh	Místo výskytu	Počet rostlin (ks)
Doubravice	Bolševník velkolepý	Soukromá zahrada	5 - 10 ks
Malovice	Bolševník velkolepý	Vodní plocha	Lemovaná část břehu cca 4 m
Chlumany	Bolševník velkolepý	Vodní plocha	5 ks
Libějovice	Bolševník velkolepý	Vodní plocha	Lemovaná část břehu cca 3 m
Olešná	Bolševník velkolepý	Soukromá zahrada	3 ks
Chelčice	Bolševník velkolepý	Vodní plocha	13 kusů

V tabulce č. 22 je shrnuto, v jakých dotazovaných obcích byl zaznamenán výskyt invazivních druhů. Ve 20 obcích byl viděn pouze jeden invazivní druh – **bolševník velkolepý** a to v 6 v tabulce uvedených obcích. V obcích došlo k terénnímu zmapování:

- zemědělských ploch,
- soukromých zahrady,
- okolí vodních ploch.

Bolševník velkolepý byl viděn 4x v blízkém okolí vodní plochy a 2x v soukromé zahradě. V blízkosti zemědělských ploch nebyl viděn žádný invazivní druh. V soukromých zahradách bylo zaznamenáno až 10 kusů. Vzhledem k tomu, že se

jednalo o zahrady soukromé, tak nebylo možné počet kusů rostlin přesně určit. V okolí vodních ploch byl ve 2 případech hojně lemován celý břeh a to v délce 3 m a 4 m. V jednom případě bylo spočteno celkem 13 kusů rostlin bolševníka velkolepého a to u vodní plochy na okraji lesa.

5 DISKUZE

Postavení obcí v grantovém programu Rozvoj venkova a krajiny bylo hodnoceno kvantitativní metodou pomocí dotazníků. Z dotazníkového šetření vyplývá, v jaké jsou obce pozici od zpracování žádosti až po realizaci projektu a závěrečné vyúčtování.

V otázce č. 1 se obce shodly na tom, že bez kvalitně fungujících webových stránek by se ve většině případů o grantovém systému GPRVK nedozvěděly. Na příslušných webových stránkách mají obce všechny potřebné informace k výzvě, jako jsou mezní termíny, nutné vzory formulářů a samozřejmě podrobná pravidla celého GPRVK. Respektování pravidel GPRVK je pro obce základem pro úspěšnost. V pravidlech je vymezeno, do jaké části grantového systému tento program spadá a zároveň na jaké projekty a akce je GPRVK TKPB určen. Vymezuje podopatření a obce musí v žádosti o finanční podporu svůj projekt zařadit do podopatření správně, aby splnily základní podmínku pro získání dotace, kterou je formální správnost žádosti. Dále pravidla obce teoreticky provedou celým grantovým programem (8).

Vedle webových stránek je pro obce velmi důležitá komunikace s firmami, které poskytují poradenské služby pro žádání dotací. Těchto firem mohou obce využít nejen při podání žádosti, ale při celém průběhu grantového programu. Obce, které podávají žádosti do GPRVK TKPB vícekrát nebo obce, které objeví nejasnosti v daných pravidlech, žádají telefonicky o radu a informace přímo od odborných zaměstnanců krajského úřadu.

Otázka č. 2 a otázka č. 4 ukazují využití a zároveň oblíbenost GPRVK TKPB. Celkem 15 obcí ze všech dotazovaných byly úspěšnými žadateli ve více letech a pomocí GPRVK TKPB zrealizovaly projekty, které vedou k podpoře biodiverzity, krajinných struktur a k celkovému zlepšení životního prostředí v obcích a jejich bezprostředním okolí.

V průběhu let 2009 – 2012 využívaly obce podporu z GPRVK TKPB na projekty, jejichž výstupem byla projektová dokumentace a též na projekty, jejichž výstupem byla přímá realizace, dle otázky č. 3. V letech 2009 – 2011 převládala ze strany Jihočeského kraje podpora projektových dokumentací a v roce 2012 Jihočeský

kraj podpořil projekty, jejichž výstupem byla přímá realizace. Projektová dokumentace je základem pro přímou realizaci a bez projektové dokumentace nebo podrobného záměru projektu není možné na přímou realizaci získat grantovou podporu. Tuto informaci mají též obce zahrnutou v pravidlech GPRVK. Přímá realizace byla podpořena v rámci podopatření IV nebo v rámci podopatření II. U podopatření IV jde o kofinancování Jihočeský kraj – obec. U podopatření II pak o kofinancování Státní fond životního prostředí – Jihočeský kraj – obec (8). Obce se musí tedy orientovat i ve státních фондах, které jim mohou poskytnout grantovou podporu (3). U podopatření II je nutné, aby obcím byla nejprve přidělena podpora ze SFŽP a až následně mají šanci získat podporu z GPRVK.

Z otázky č. 5 vyplývá, že bez GPRVK TKPB by nebylo možné realizovat projekty, které vedou k podpoře biodiverzity, ochraně a tvorbě krajinných struktur a k ochraně celého životního prostředí v obcích a jejich blízkém okolí. Rozpočty obcí by na tyto projekty a akce nedosáhly. Každá obec si sestavuje svůj vlastní rozpočet a zároveň rozpočtový výhled, do kterého může zařadit i možnou grantovou podporu a to i z jiných grantových programů. Hlavní funkcí rozpočtového výhledu obce je zajistit dlouhodobé hospodaření a tím koordinovat její investiční aktivitu. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků z pravidla na 2 – 5 let následujících po roce, na který je sestaven roční rozpočet (11). Existují základní ukazatele, které obce respektují při zpracování rozpočtového výhledu, ale mohou do něho zahrnout i ukazatele jiné, vlastní (2). Obce financují projekty této povahy z kapitálových rozpočtů, do kterých mohou v rámci plánování zahrnout možné dotační prostředky a které neslouží na běžné výdaje (1).

Rozpočtový výhled obce s rozpočtem obce zajišťují efektivnost hospodaření obce, její dlouhodobě vyrovnané hospodaření a transparentnost nakládání s finančními prostředky (1).

Obce, které označily, že by jejich projekty a akce zrealizovali i bez podpory z GPRVK TKPB jsou obce nad 2 000 obyvatel. Jde tedy o obce, jejichž finanční rozsah je větší než u obcí, které mají kolem 500 obyvatel a méně. Právě z tohoto důvodu je podpora z grantového programu orientována více na malé obce. Počet realizací projektů, které vedou k udržení příjemného životního prostředí je poté vyšší a zvětšuje se tak i udržovaná plocha.

Obec, která žádá o grantovou podporu GPRVK TKPB si veškerou administrativní přípravu vede sama nebo prostřednictvím projektové firmy.

Dle otázky č. 6 často využívají malé obce ke zpracování administrativních záležitostí projektovou firmu. Obce jiné kategorie, tedy obce, v kterých žije přes 2 000 obyvatel, si zpracovávají administrativní záležitosti v rámci svých pracovníků. Důvodem je dle mého názoru fakt, že malé obce nemají dostatek kvalifikovaných pracovníků, kteří by se dotačním programem mohli zabývat. Obce si uvědomují, že celková administrativní a finanční zátěž, která je na ně při procesu žádání a čerpání dotace kladená, může vést ke snížení úspěšnosti získání a čerpání dotace. Z tohoto důvodu dávají právě malé obce spíše přednost projektovým firmám. Obcím, které žádají o grantovou podporu za pomoci projektové firmy, se zvyšuje celková finanční náročnost zpracování žádosti, ale na druhou stranu nepocítují žádnou náročnost administrativní oproti obcím, které si veškerou administrativu řeší samostatně, dle otázky č. 7.

Obce ve většině případů poukazují na krátkou časovou lhůtu zpracování žádosti o dotaci. Je proto nutné, aby pravidelně sledovaly webové stránky a též se s dostatečným časovým předstihem informovaly u odborných zaměstnanců Krajského úřadu Jihočeského kraje, v jakém přibližně období se bude výzva vyhlašovat, dle otázky č. 7. Spolupráce mezi žadatelem a poskytovatelem dotace je častá, což obce hodnotí velmi kladně a dle mého názoru to vede i ke zvyšování úspěšnosti obcí v grantovém programu, dle otázky č. 7 a č. 8.

Podle otázky č. 8 je pro obce velmi častým problémem dodržení mezního termínu pro závěrečné vyúčtování. Tento termín je stanoven podle předpokládaného termínu, kdy bude ukončena celá akce. Myslím si, že právě u projektů, u kterých je výstupem přímá realizace, může dojít v průběhu prací k odhalení překážek, které celou realizaci zpomalí. Tím pádem je poté problém dodržet mezní termín pro vyúčtování. V tomto případě je pro obce potřeba, aby využily pravidel GPRVK a zažádali poskytovatele dotace o prodloužení termínu pro závěrečné vyúčtování a to z konkrétních důvodů (8).

Pro existenci GPRVK TKPB a pro jihočeskou krajinu je velkým přínosem fakt, že obyvatelé obcí vnímají realizace projektů, které vedou k podpoře biodiverzity, k ochraně krajinných struktur a k celkovému zlepšení životního prostředí, kladně. Dle mého názoru si většina jihočeských obyvatel uvědomuje, že antropogenní vlivy mohou dát krajině lepší strukturu a mohou ochránit již vzniklé krajinné prvky nebo založit prvky nové. Většina obyvatel klade důraz na prostředí, ve kterém žije a snaží se o zachování jeho příjemného a hlavně přírodního vzhledu.

Z vyhodnocení ekologické stability zařazením biotopů do kostry ekologické stability v jihočeských obcích vyplývá, že je zde velké množství krajinných struktur a krajinných prvků, které jsou významné z hlediska biodiverzity. Jihočeskou krajinu lze tedy označit za přírodě vzdálenou až přírodě blízkou. Je tvořena velkým množstvím krajinných prvků a struktur (rybníky, aleje, parky, lesy, pole, památné stromy...). Biotopy v jihočeských obcích mají střední až vysokou ekologickou stabilitu. Naopak biotopy s nízkou stabilitou, rurální biotopy a zástavby bez prvků zeleně se nacházejí pouze v centrech obcí, které spadají do kategorie nad 2 000 obyvatel. V těchto biotopech se nachází pouze roztroušená okrasná zeleň. V místech, kde jsou biotopy s vysokou ekologickou stabilitou, je ochrana nezbytná a nutná. U biotopů se střední ekologickou stabilitou je potřeba tyto biotopy revitalizovat, chránit a též i rozšiřovat. Z celkem 20 dotazovaných obcí je 11 obcí s biotopy se střední ekologickou stabilitou, 7 obcí s biotopy s vysokou ekologickou stabilitou a 2 obce s biotopy s nízkou ekologickou stabilitou.

GPRVK TKPB je tedy velmi přínosný pro jihočeskou krajinu, životní prostředí a celou biodiverzitu. Vede k ochraně a obnově biotopů, které mají velký význam nejen pro celkový ráz krajiny, ale i pro člověka, kteří zde žijí. Z materiálů již realizovaných projektů vyplývá, že prostřednictvím grantového programu byly ze zanedbaných lokalit vytvořeny a revitalizovány parky, aleje či např. sady, které plní ekologickou a zároveň i společenskou funkci. Z toho vyplývá i pozitivní poznatek, že do základní péče o krajinotvorné prvky obce zařazují též postupy potlačující invazivní druhy. Dokládá to výsledek, že invazivní druhy byly zaznamenány jen v 6 z 20 obcí a to pouze druh bolševníka velkolepého.

Určit postup, jak efektivně a účelně zhodnotit vliv GPRVK TKPB na biodiverzitu a tedy krajinu Jihočeského kraje, bylo ze začátku velmi náročné. Po konzultaci této problematiky s doc. RNDr. Jaroslavem Boháčem PhD. DrSc. byla pro zhodnocení stavu krajiny v dotazovaných jihočeských obcích vybrána kostra ekologické stability, podle Igora Míchala (4).

Výsledky cíle B lze porovnat s akcemi v rámci COST, které se zabývaly a dále zabývají biodiverzitou a ekologickou stabilitou na evropské a světové úrovni. Odlišnost výsledků těchto akcí a výsledků diplomové práce je v tom, že výsledky diplomové práce vycházejí z údajů a materiálů obcí (převážně malých) a u COST

jsou výsledky založeny na podkladech velkých evropských a světových měst, kde je o poznání méně přírodě blízkých krajinných prvků a biotopů. Cíl je ovšem stejný: chránit, zachovávat a vytvářet krajinné prvky a udržovat tak bohatou biodiverzitu (32, 34). Akce se zabývají urbanizací a od ní se odvíjející degradací zbývajících krajinných prvků v okolí měst (33). Kladou důraz na potřebnou okrasnou zeleň ve městech, na její udržování, rozšiřování a zároveň její správnou interakci se zastavěnými plochami. Mezi vzácné zelené plochy v těchto místech patří různé zahrádkářské kolonie či parky okrasných dřevin (30). Vedle těchto uměle vytvářených míst je zde poukázáno na problém zemědělských ploch za perifériemi velkých měst a je zde snaha vysvětlit, že zemědělské plochy, i přesto, že orná půda je ekologicky labilním ekosystémem, tak v blízkosti měst přispívají k udržitelnému rozvoji a k udržování multifunkční městské krajiny (31). Cílem těchto akcí v rámci COST je vyvinout řešení pro zajištění udržitelného rozvoje městské infrastruktury, zajistit ochranu a rozvoj krajinných prvků ve městě, sestavit plán péče o zelené pozemky a vytvořit centra, ze kterých budou získané výsledky přeneseny do společnosti a politické sféry. Dle COST je nezbytné, aby se tyto výsledky ukotvily v podvědomí společnosti, neboť jsou jedním ze základů pro uspokojení sociálních, ekonomických, zdravotních, technických a hospodářských potřeb dnešních i budoucích generací (29).

6 ZÁVĚR

Diplomová práce se zabývá problematikou pozice obcí v grantovém programu Rozvoj venkova a krajiny, opatření 1 Tvorba krajiny a podpora biodiverzity v letech 2009 – 2012. V práci je hodnocena celková pozice obcí od podání žádosti až po dokončení projektu či akce a podání závěrečného vyúčtování. Rovněž je v práci provedeno zhodnocení, jakou roli hraje podpora z tohoto grantového systému v rozpočtech jednotlivých vybraných obcí a jak získaná podpora ovlivnila biodiverzitu v dotazovaných obcích a jejich okolí.

Výsledky diplomové práce vypovídají o tom, že obce nemají dostatek odborných pracovníků pro administraci nutnou pro získání grantové podpory. Obce velmi často žádají o tuto podporu prostřednictvím projektových firem, což je více finančně zatěžuje. Z výsledků vyplývá, že je velmi důležitý kontakt s poskytovatelem dotace, tedy s Krajským úřadem Jihočeského kraje. Obce tak získají více informací o GPRVK TKPB a mohou tak administrovat svou žádost bez projektové firmy. Těž opakované podání žádostí o podporu napomáhá obcím k získání informací a jsou tak v administraci samostatní. Jejich pozice v grantovém systému se tedy zlepšuje a obce pomocí tohoto grantového programu mohou v rámci svých rozpočtů realizovat akce, které jsou velmi významné z hlediska biodiverzity.

Prostřednictvím GPRVK TKPB dochází k ochraně a obnově biodiverzity a k celkovému posílení stability krajiny. Jihočeská krajina je bohatá na vyskytující se biotopy se střední a vysokou ekologickou stabilitou. Právě u těchto biotopů je nutné zajistit obnovu a ochranu, což vede k celkovému posílení biodiverzity a tím i celkového životního prostředí.

Cílem diplomové práce bylo zhodnocení pozice obcí v grantovém programu Rozvoj venkova a krajiny v letech 2009 - 2012. Práce zhodnotila vedle pozice obcí v GPRVK také, jakou roli hraje získaná podpora v rozpočtech obcí a jak získaná podpora z grantového programu ovlivnila biodiverzitu v obcích a jejich bezprostředním okolí. Všechny cíle diplomové práce byly naplněny.

Diplomovou práci je možné využít i prakticky a to z toho důvodu, že hodnotí praktický význam GPRVK TKPB ve vztahu k obcím a k biodiverzitě v letech 2009 - 2012. Obce postupně získávají zkušenosti v grantovém programu, čímž se stávají samostatnější při podávání žádostí. Biodiverzita a životní prostředí

Jihočeského kraje jsou z hlediska ekologické stability velmi významné a pomocí GPRVK TKPB dochází k ochraně biodiverzity, tvorbě krajinných prvků a krajinných struktur. Pro jihočeskou krajinu má tedy grantový program nezanedbatelný význam. Diplomovou práci je možné použít při srovnání v případě, že bude zpracováno podobné hodnocení na jiné období. Dále z vědeckého pohledu koresponduje se zahraničními studiiemi v rámci COST, které řeší ochranu biodiverzity a zachování kvalitního životního prostředí ve vztahu k obyvatelům evropských i světových měst.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- 1) **Provazníková R. (2007):** Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. První vydání. Grada, Praha, ISBN 978-80-247-2097, s. 53 – 71
- 2) **Peková J. (2009):** Hospodaření a finance územní samosprávy. Grada, Praha, ISBN 978-80-247-2789, 82 s.
- 3) **Bauerová A., Čepička L., Veberová J., Kupsa M., Weber J. (2008):** Řízení obcí I. Professional Publishing, ISBN: 978-80-86946-76-4
- 4) **Míchal I. (1992):** Ekologická stabilita. Veronica a ministerstvo ŽP ČR, ISBN 80-85368-22-6, s. 179 – 215
- 5) **Matějček, T. (2007):** Sylabus přednášek (Vybrané kapitoly z biogeografie)
- 6) **Boháč J. (2011):** Sylabus přednášek (Ochrana biologické diverzity)
- 7) **Matějka K., Těšitel J. (2012):** Sociálně – ekonomické charakteristiky obcí a vybraná velkoplošná chráněná území ČR.
- 8) **Pravidla grantového programu Rozvoj venkova a krajiny,** Krajský úřad Jihočeského kraje, Odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví
- 9) **Zákon č. 128/2000 Sb.,** o obcích
- 10) **Zákon č. 250/2000 Sb.,** o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. § 7 a § 9
- 11) **Zákon č. 218/2000 Sb.,** o rozpočtových pravidlech. § 3 a § 14
- 12) **Holý, M. et. al (1985):** Společnost a životní prostředí. Nakladatelství Svoboda, Praha
- 13) **Petříček V., Plesník J. (2013):** Významné krajinné prvky a ekologická stabilita. Ochrana přírody, 2013: 41 – 44.

- 14) Anonym (2010): Governing Board, Executive Board of Joint Programming Initiative Cultural Heritage, The Joint Programming Initiative on Cultural Heritage and Global Change: A new challenge for Europe. Vision document, 2010. 46 s.**
- 15) Charles H., Dukes S. J. (2007): Biological Invasions. Springer-Verlag. Ecological Studies, Berlin Heidelberg, 2007: 1- 2.**
- 16) Pandit, SN, J.Kolasa, and K. Cottenie (2012): Species richness and environmental fluctuation affect population synchrony in a metacommunity. Oecologia (DOI 10.1007/s00442-012-2407-8)**
- 17) E. Pandit SN, Kolasa J (2012): Opposite effects of environmental variability and species richness on temporal turnover of species in a complex habitat mosaic. Hydrobiologia 685:145–154**
- 18) Wambold, LJ, Chan, DO, Therriault, TW and J Kolasa (2011): Abiotic factors controlling species richness, diversity, and abundance in the bromeliad *Hohenbergia polycephala* (Bromeliaceae). Ecotropica 17: 91–95**
- 19) H. Hargis, C. D., J. A. Bissonette, and J. L. David (1997): Understanding measures of landscape pattern. Chapter 9, Pages 231-261**
- 20) Kolasa, J. and Rollo, C.D. (1991): The heterogeheity of heterogeneity: A glossary Ecological Studies, 86, pp. 1–23, New York (Springer)**
- 21) Ernoult, A., Bureau, F. and Poudevigne, I. (2003): Patterns of organisation in changing landscapes, Landscape Ecology, 18: 239–245**
- 22) J. Brosofske, K.D., Chen, J., Crow, T.R. and Saunders, S.C. (1999): Vegetation responses to landscape structure at multiple scales Gross a Northern Wisconsin, USA, pine barrens landscape, Plant Ecology, 143: 203–218**

- 23) K.Deutschewitz,K. (2001):** Landschaftsstruktur und Verbreitungsmuster invasiver Pflanzengruppen, Diploma Thesis, Universität Potsdam, Potsdam.78
- 24) Sundell-Turner, N.M. and Rodewald, A.D. (2008):** A comparison of landscape metrics for conservation planning, Landscape and Urban Planning, 86(3-4): 219–225
- 25) N. Shaffer, M.L. (1981):** Minimum population sizes for species conservation”, BioScience, 31: 131–134
- 26) http://www.mzp.cz/cz/priroda_krajina**
(18. 9. 2013)
- 27) <http://www.mzp.cz/cz/invaznidruhy>**
(20. 9. 2013)
- 28) <http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/148.html>**
(20. 9. 2013)
- 29) http://www.cost.eu/about_cost**
(1. 10. 2013)
- 30) http://www.cost.eu/domains_actions/tud/Actions/TU1201**
(1. 10. 2013)
- 31) http://www.cost.eu/domains_actions/tud/Actions/TD1106**
(1. 10. 2013)
- 32) http://www.cost.eu/domains_actions/tud/Actions/TU0602**
(1. 10. 2013)
- 33) http://www.cost.eu/domains_actions/tud/Actions/C11**
(1. 10. 2013)
- 34) http://www.cost.eu/domains_actions/tud/Actions/C8**
(1. 10. 2013)
- 35) <http://www.obec-osek.cz/do201105/showpage.php?name=historie>**
(11. 9. 2013)
- 36) <http://www.czregion.cz/osek>**
(11. 9. 2013)

- 37) <http://www.obecdoubravice.cz/obec/o-obci/>**
(9. 9. 2013)
- 38) <http://www.czregion.cz/doubravice>**
(9. 9. 2013)
- 39) http://www.sezimovo-usti.cz/_turista/omeste.php**
(9. 9. 2013)
- 40) <http://www.czregion.cz/sezimovo-usti>**
(9. 9. 2013)
- 41) <http://www.busanovice.cz/>**
(9. 9. 2013)
- 42) <http://www.czregion.cz/busanovice>**
(9. 9. 2013)
- 43) <http://www.malovice.cz/index.php?nid=7307&lid=cs&oid=1240954>**
(9. 9. 2013)
- 44) <http://www.czregion.cz/malovice>**
(9. 9. 2013)
- 45) <http://www.mesto-blatna.cz/>**
(15. 9. 2013)
- 46) <http://www.albrechticenadvltavou.cz/>**
(15. 9. 2013)
- 47) <http://www.czregion.cz/albrechtice-nad-vltavou>**
(15. 9. 2013)
- 48) <http://www.obectrebohostice.cz/>**
(15. 9. 2013)
- 49) <http://www.chlumany.cz/index.php?stranka=o-obci>**
(15. 9. 2013)
- 50) <http://www.zahori.cz/>**
(9. 9. 2013)
- 51) <http://www.dobravodaucb.cz/>**
(15. 9. 2013)
- 52) <http://www.czregion.cz/dobra-voda-u-ceskych-budejovic>**
(15. 9. 2013)
- 53) <http://www.truskovice.cz/>**
(15. 9. 2013)

- 54) <http://www.czregion.cz/truskovice>**
(15. 9. 2013)
- 55) <http://www.libejovice.cz/>**
(15. 9. 2013)
- 56) <http://www.czregion.cz/libejovice>**
(15. 9. 2013)
- 57) <http://www.pracejovice.cz>**
(15. 9. 2013)
- 58) <http://www.czregion.cz/pracejovice>**
(15. 9. 2013)
- 59) <http://www.netolice.cz>**
(15. 9. 2013)
- 60) <http://www.czregion.cz/netolice>**
(15. 9. 2013)
- 61) <http://www.chelcice.cz>**
(15. 9. 2013)
- 62) <http://www.czregion.cz/chelcice>**
(15. 9. 2013)
- 63) <http://www.obec-vydri.ic.cz/o-obci.html>**
(15. 9. 2013)
- 64) <http://www.czregion.cz/vydri>**
(15. 9. 2013)
- 65) <http://www.ouolesna.cz/obec/o-obci/>**
(15. 9. 2013)
- 66) <http://www.czregion.cz/pisek>**
(15. 9. 2013)
- 67) <http://www.czregion.cz/katovice>**
(15. 9. 2013)

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Schéma běžného rozpočtu obce

Tabulka č. 2: Schéma kapitálového rozpočtu obce

Tabulka č. 3: Kostra ekologické stability podle Igora Míchala

Tabulka č. 4: Členění grantového programu do 3 opatření

Tabulka č. 5: Příklad finančního rámce opatření 1

Tabulka č. 6: Členění grantových podpor dle oprávněnosti žadatelů a jejich minimální spoluúčasti v % dle jednotlivých typů podopatření v opatření 1

Tabulka č. 7: Dotazované obce a názvy projektů v roce 2009

Tabulka č. 8: Počet obcí zařazených do kostry ekologické stability podle Igora Míchala v roce 2009

Tabulka č. 9: Dotazované obce a názvy projektů v roce 2010

Tabulka č. 10: Počet obcí zařazených do kostry ekologické stability podle Igora Míchala v roce 2010

Tabulka č. 11: Počet obcí zařazených do kostry ekologické stability podle Igora Míchala v roce 2011

Tabulka č. 12: Počet obcí zařazených do kostry ekologické stability podle Igora Míchala v roce 2011

Tabulka č. 13: Dotazované obce a názvy projektů v roce 2012

Tabulka č. 14: Počet obcí zařazených do kostry ekologické stability podle Igora Míchala v roce 2012

Tabulka č. 15: Prvotní zdroj pro podání žádosti o grantovou podporu

Tabulka č. 16: Možnosti využití grantového příspěvku

Tabulka č. 17: Nutnost grantového programu pro realizaci akcí, které vedou k tvorbě krajiny a podpoře biodiverzity v jihočeských obcích

Tabulka č. 18: Zpracovatel rozhodujícího množství práce ve fázích projektu

Tabulka č. 19: Počet dotazovaných obcí, které se staly úspěšnými žadateli vícekrát v období 2009 - 2012 a následně i roku 2013

Tabulka č. 20: Hodnocení realizovaných projektů občany daných obcí

Tabulka č. 21: Počet obcí zařazených do kostry ekologické stability podle Igora Míchala v letech 2009 – 2012

Tabulka č. 22: Vyhodnocení výskytu invazních druhů v hodnocených obcích

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1: Základní vztah toku prostředků od státního rozpočtu do obcí

SEZNAM ZKRATEK

GPRVK = Grantový program Rozvoj venkova a krajiny

GPRVK TKPB = Grantový program Rozvoj venkova a krajiny, opatření 1 Tvorba krajiny a podpora biodiverzity

SFŽP = Státní fond životního prostředí

OP = Operační program

OPŽP = Operační program Životní prostředí

PP = Přírodní památka

PR = Přírodní rezervace

EVL = Evropsky významná lokalita

PO = Ptačí oblast

ÚSES = Územní systém ekologické stability

CHKO = Chráněná krajinná oblast

ZCHÚ = Zvláště chráněné území

COST = European cooperation in science and teology je mezivládní rámec pro evropskou spolupráci v oblasti vědy a techniky

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Žádost o poskytnutí dotace Jihočeského kraje na rok 2013

Příloha č. 2: Závěrečná zpráva k vyúčtování grantu

Příloha č. 3: Dotazník pro představitele obcí

Příloha č. 4: Obecná charakteristika dotazovaných obcí v roce 2009

Příloha č. 5: Obecná charakteristika dotazovaných obcí v roce 2010

Příloha č. 6: Obecná charakteristika dotazovaných obcí v roce 2011

Příloha č. 7: Obecná charakteristika dotazovaných obcí v roce 2012

Příloha č. 1: Žádost o poskytnutí dotace Jihočeského kraje na rok 2013

Název programu:	Grantový program Rozvoj venkova a krajiny						
Opatření:							
Podopatření:							
Identifikační záznamy o žadateli:							
Právní statut:							
Název (fyzická osoba nepodnikající nevyplňuje):							
Osoba oprávněná jednat jménem žadatele - statutární zástupce / Jméno (fyzická osoba):							
titul:		jméno		příjmení:			
titul za jméno:		telefon:		funkce:			
Rodné číslo: (vyplňuje pouze fyzická osoba nepodnikající)		Datum narození:					
IČ:		DIČ:					
ulice:				č. popisné:		č. orient.	
obec:					PSČ:		
okres:							
E-mail:		www:					
Kontaktní adresa:							
Bankovní spojení žadatele: (předčíslí účtu - číslo účtu /			-		/		
Žadatel je plátcem DPH:	ANO			NE			
Charakteristika žadatele s ohledem na dosavadní zaměření činnosti							
Hlavní přeměty činnosti							
Počet obyvatel obce: (Vyplňují pouze obce)							

Projekt:					
Název projektu					
Základní idea a stručný obsah projektu:					
Záměr					
Termín realizace projektu:	Zahájení (měsíc a rok)		Předpokládané datum kofinancování (měsíc/rok)		
	Ukončení (měsíc a rok)				
Osoba zodpovědná za realizaci projektu: (vyplňte pouze v případě, neshoduje-li se s osobou statutárního zástupce či osobou žadatele (fyzickou osobou))					
titul:		jméno:		příjmení:	
titul za		telefon:		funkce:	
Organizace:			e-mail:		
Adresa:					

Indikátory projektu Kvantifikace očekávaných výsledků, které přinese realizace projektu (uved'te měřitelnou hodnotu u relevantních položek, popř. doplňte vlastní indikátory).

Název indikátoru	Jednotka	Počet před realizací projektu	Počet po realizaci projektu
Plocha založených nebo obnovených vodních ploch a	m ²		
Délka revitalizovaných vodních toků	m		
Délka založených liniových vegetačních prvků	m		
Plocha založených či obnovených plošných	m ²		
Objem vzniklých nebo zvětšení retenčních prostorů rybníků,	m ³		
Rozloha ploch půdy s řešenými protierozními	ha		
Celková plocha dotčená navrhovanými úpravami	ha		
Počet živočišných či rostlinných druhů, kterých se	počet		
Počet lokalit, kterých se projekt týká	počet		
Jiné:			

	Jednotka	Počet jednotek	Jednotková cena (v Kč)	Náklady celkem (v Kč)
Uznatelné náklady				
Projektová dokumentace	dodávka			
Inženýrská činnost	dodávka			
Vyhledávací studie	dodávka			
Investiční záměr	dodávka			
Plán nebo studie obnovy krajiny	dodávka			
Studie proveditelnosti	dodávka			
Náklady investičních opatření v	dodávka			
Náklady neinvestiční opatření v ZCHÚ nebo EVL	dodávka			
Realizace záměrů obnovy prvků venkovských krajinných struktur –	dodávka			
Realizace záměrů obnovy prvků venkovských krajinných struktur –	dodávka			
Neuznatelné náklady související s				
Popis	Jednotka	Počet	Jednotková cena (vKč)	Náklady celkem (vKč)
Celkové náklady projektu				

Základní údaje o rozpočtových nákladech na projekt			
Celkové uznatelné náklady na realizaci projektu:			
Požadované dotace z rozpočtu Jihočeského kraje			
Vlastní prostředky:			
Prostředky od jiných organizací			
Projekt bude účtován jako			

Prohlášení
Prohlašuji, že všechny uvedené údaje v této žádosti (předkládané v tištěné formě) jsou pravdivé a je-li tato žádost dle požadavků Jihočeského kraje předkládána i v elektronické podobě, jsou shodné s údaji v elektronické verzi. Jsem si vědom(a) toho, že veškerá mnou(námi) uvedená data v elektronické verzi budou převzata do informačního systému Jihočeského kraje tak, jak jsem je do této žádosti uvedl(a). Žadatel souhlasí se zveřejněním svého názvu (jména a příjmení), sídla (adresy), identifikačního čísla, účelu grantu a výší poskytnutého grantu.
Přílohy:
požadované dokumenty dle vyhlášených specifických podmínek příslušného programu
<div style="border: 1px solid black; width: 100px; height: 20px; margin: 0 auto;"></div> <p>podpis osoby oprávněné jednat jménem žadatele (statutární zástupce) razítko organizace</p>

Příloha č. 2: Závěrečná zpráva k vyúčtování grantu

Závěrečná zpráva k vyúčtování grantu
poskytnutého z Grantového programu Rozvoj venkova a krajiny
opatření Tvorba krajiny a podpora biodiverzity
č. smlouvy: SD/OZZL/XXX/rok

(u obcí existuje pouze dotační dopis – není smlouva, u ostatních subjektů je smlouva, nehodící se vymažte)

1. Název projektu:

Název dle Žádosti o poskytnutí dotace Jihočeského kraje pro rok 2013, popř. upravený název v projektu

2. Příjemce grantu (název, adresa):

3. Naplnění cílů grantu:

Například: Cílem grantu bylo zpracovánípopsat očekávané výstupy a jejich naplnění či nenaplnění, odchylky a změny oproti předpokladům, základní parametry projektovaného výstupu apod.

4. Předpokládané a skutečné výsledky:

Název indikátoru	Jednotka	Očekávaný výsledek	Skutečný výsledek
	m	viz žádost	výstup projektu
	m ³		
	ks		
	m ²		

Název indikátoru (parametru) je uveden v žádosti, může být stejný jako v žádosti, ale může se odlišovat dle reality. Očekávaný výsledek je ten, který byl předpokládán a uveden v žádosti, skutečný je ten, který vzniká po vypracování projektu nebo realizaci opatření. Údaje v žádosti a skutečné výsledky se mohou samozřejmě lišit!

Komentář:

- důvody, proč došlo ke změnám (vysvětlení)

Rozpočet předpokládaný a skutečný

AKTIVITA PROJEKTU nákladová položka	Částka uvedená v žádosti (v Kč)	Skutečná výše (v Kč)
Celkem:		

Komentář: *Dotace přidělená sjednaná smlouvou o poskytnutí grantu byla sjednána beze změn.*

5. Vyúčtování grantu:

Dodavatel	Předmět plnění	Částka (v Kč)
Z toho grant: x %		

Nezbytnou součástí závěrečné zprávy je vyúčtování, které se dokládá formou sumarizace jednotlivých účetních dokladů a fotokopie vlastních účetních dokladů, případně dalších dokladů, které jsou uvedeny dle konkrétní smlouvy nebo dotačního dopisu.

Komentář: například: *Vyúčtování bylo provedeno přesně (beze změn) dle žádosti a smlouvy o přidělení grantu. V příloze tohoto vyúčtování je přiložen jeden výtisk projektu a kopie faktury od zhotovitele na celou sjednanou částku včetně DPH.*

Vdne.....

.....
příjemce grantu

Příloha č. 3: Dotazník pro představitele obcí

DOTAZNÍK PRO PŘEDSTAVITELE VYBRANÝCH OBCÍ

Dotazník pro žadatele z grantového programu Rozvoj venkova a krajiny, Opatření 1
Tvorba krajiny a podpora biodiverzity v letech 2009 – 2012.

Údaje o obci:

Jméno obce:

Okres:

Počet obyvatel:

1) Jakým způsobem jste se o možnosti čerpání dotace z grantového programu Rozvoj venkova a krajiny poprvé dozvěděli?

Vybranou hodnotu prosím označte tučně; je možno označit více odpovědí

- a) z webových stránek
- b) od zaměstnanců krajské ho úřadu
- c) od jiné obce
- d) od projektové firmy
- e) jiná varianta, prosím doplňte:.....

2) Žádali jste o dotaci z grantového programu Rozvoj venkova a krajiny v roce?

Vybranou hodnotu prosím označte tučně; je možno označit více odpovědí

- a) 2009
- b) 2010
- c) 2011
- d) 2012

3) Dotace z grantového programu rozvoj venkova a krajiny byla využita na?

Vybranou hodnotu prosím označte tučně; je možno označit více odpovědí

- a) projektovou dokumentaci
- b) realizaci projektu
- c) kofinancování

4) Byla vaše obec/projekt z grantového programu Rozvoj venkova a krajiny podpořen v letech 2009 – 2012 vícekrát?

Vybranou hodnotu prosím označte tučně

- a) ano, prosím doplňte:.....
- b) ne

5) Bylo by možné realizace projektu (akce)/projektové dokumentace uskutečnit bez podpory z grantového programu Rozvoj venkova a krajiny?

Vybranou hodnotu prosím označte tučně

- a) ano
- b) ne

6) Rozhodující objem prací na přípravě žádosti o dotaci z grantového programu Rozvoj venkova a krajiny byl proveden?

Vybranou hodnotu prosím označte tučně

- a) vaší obcí
- b) projektovou firmou
- c) jiná možnost, prosím doplňte:.....

7) U níže uvedených oblastí ohodnoťte, prosím, na stupnici 1 – 5, zda pro vás představovaly problém ve fázi přípravy vlastního projektu a žádosti o dotaci z grantového programu Rozvoj venkova a krajiny. Odpovídající číselnou hodnotu prosím označte tučně.

1 – určitě ano, 2 – spíše ano, 3 – spíše ne, 4 – určitě ne, 5 – nevím

Dostupnost informací o dotačním programu	1	2	3	4	5
Dostupnost informací o výzvách	1	2	3	4	5
Dostupnost informací o náležitostech žádostí dotace	1	2	3	4	5
Složitost podmínek programu	1	2	3	4	5
Finanční náročnost zpracování žádosti o dotaci	1	2	3	4	5
Administrativní náročnost zpracování žádosti o dotaci	1	2	3	4	5
Časová náročnost zpracování žádosti o dotaci	1	2	3	4	5
Finanční náročnost zpracování projektu	1	2	3	4	5
Výběr projektové firmy	1	2	3	4	5
Výběr poradce/externí agentury pro zpracování žádosti	1	2	3	4	5
Spolupráce mezi Vámi a projektovou firmou	1	2	3	4	5
Spolupráce mezi Vámi a zpracovatelem žádosti	1	2	3	4	5
Získání stavebního povolení	1	2	3	4	5

Pokud jste se setkali v přípravné fázi s dalšími významnými problémy, uveďte prosím, které to byly.

Prosím, doplňte:.....

8) U níže uvedených oblastí na stupnici 1 – 5 prosím ohodnoťte, zda pro vás představovaly problém ve fázi realizace projektu a čerpání dotace. Odpovídající číselnou hodnotu označte prosím tučně.

1 – určitě ano, 2 – spíše ano, 3 – spíše ne, 4 – určitě ne, 5 – nevím

Finanční náročnost spolufinancování projektu	1	2	3	4	5
Výběrové řízení na zhotovitele/dodavatele stavby	1	2	3	4	5
Nesrovnalosti od projektové dokumentace při realizaci	1	2	3	4	5
Financování „vyvolaných“ investic	1	2	3	4	5
Dodržení mezního termínu pro závěrečné vyúčtování	1	2	3	4	5
Dodržení mezního termínu ukončení akce	1	2	3	4	5
Spolupráce s poskytovatelem/administrátorem dotací	1	2	3	4	5

Pokud jste se setkali v přípravné fázi s dalšími významnými problémy, uveďte prosím, které to byly.

Prosím, doplňte:.....

9) Chystáte se podat žádost o dotaci z grantového programu Rozvoj venkova a krajiny i v roce 2013?

Vybranou hodnotu prosím označte tučně

- a) ano
- b) ne

10) Vnímání obyvatel obce na projektové dokumentace/realizace projektů je spíše?

Vybranou hodnotu prosím označte tučně

- a) kladné
- b) záporné

Příloha č. 4: Obecná charakteristika dotazovaných obcí v roce 2009

Obec Osek

Obec Osek leží v okrese města Strakonice v nadmořské výšce 450m. Vzdálenost obce od Strakonice je 10 km. Obec Osek má 674 obyvatel (36). K obci je přidruženo několik osad (Petrovice, Jemnicen, Rohozná, Malá turná). Největší zajímavostí v obci je vodní tvrz, která zde vyrostla patrně až na sklonku vlády Václava IV.. Nelze vyloučit, že jádrem této tvrze byla obdélná palácová budova, jejíž substrukce jsou obsaženy ve východním jednotraktovém křídle dnešního zámku. Později došlo k radikální přestavbě staršího sídla na pravidelný uzavřený čtverhranný útvar s obytným jednopatrovým východním křídlem. V roce 1911 byl zámek pseudobarokně přestaven arch. Leuthendorfem - tehdy vzniklo zcela nově západní křídlo a zámek získal novou vnější čtyřkřídlovou jednopatrovou podobu. V dnešní době zámek slouží jako Ústav sociální péče (35).

Obec Doubravice

Obec Doubravice se nachází v okrese České Budějovice a leží na severozápadně až západně orientovaných svazích a souvisí přímo opticky s krajským městem. Její rozloha je 182 ha a v současné době má obec Doubravice 230 obyvatel (38). Svoji vyvýšenou polohou vytváří malebný horizont krajskému městu. Pohled z Černé věže českobudějovického náměstí upoutá právě panorama této obce. Ve středu obce je historická zástavba hlavně zemědělských usedlostí. Tato zástavba je upravována a nadále využívána k celoročnímu bydlení. Severozápadně se obec rozrůstá směrem k Českým Budějovicům, kde vzniká nová zástavba. Tato nová výstavba je rovnoměrně koncipována do proluk a okrajových částí obce (37).

Město Sezimovo Ústí

Město Sezimovo Ústí se nachází v okrese Tábor a to 4 km jižně od Tábora na soutoku Kozského potoka a Lužnice. Rozkládá se na ploše 845 ha a v dnešní době má 7 300 obyvatel (40). Město je významnou dopravní a turistickou mezinárodní spojkou rozděleno na dvě části. Historickou část, Sezimovo Ústí 1 a část novější Sezimovo Ústí 2. V dnešní době je Sezimovo Ústí moderní město se třemi základními školami, střední školou, dvěma kiny, obchody, moderní infrastrukturou a dopravní dostupností. Město má zcela jedinečný historický význam a nemělo by

upadnout v zapomnění. Nebyť Sezimova Ústí, středověkého centra obchodu, řemesel a kolébky husitství, nebyl by založen Tábor, kde bylo Husovo učení zvěčněno (39).

Obec Bušanovice

Obec Bušanovice leží v malebné krajině šumavského podhůří v severní části Prachaticka mezi Volyní a Vlachovým Březím a to na úpatí kopce Vyšoháje. Nadmořská výška se pohybuje mezi 560-760 m nad mořem (41). Rozloha obce je 975 ha a celkem v obci žije 252 obyvatel (42). Obec Bušanovice tvoří čtyři vesnice – kromě místní části Želibořice spadají pod obec ještě vsi Beneda, Dolní Nakvasovice a Horní Nakvasovice. Urbanistickou hodnotou jsou zachovaná jádra vesnic Bušanovice, Dolní a Horní Nakvasovice. Nachází se zde náves s kapličkami a křížky v doprovodu mohutných lip. Obce se mohou chlubit typicky jihočeskými usedlostmi, které jsou jen málo narušené. Jižní část Dolních a Horních Nakvasovic mají zachovanou i navazující strukturu zemědělské krajiny, která je členěná pestřým uspořádáním polních cest, mezí, porosty dřevin a remízků kolem skalních výchozů. Vrcholy kopců a prudké svahy pokrývají lesy. Výjimkou je osada Beneda, která má charakter rozptýlené zástavby uzavřených statků obklopených loukami (41).

Obec Malovice

Obec Malovice se nachází v okrese města Prachatice a leží na rozhraní Českobudějovické pánve a posledních výběžků Šumavy a to v blízkosti města Netolice (43). Obec má rozlohu 2 512 ha a celkem zde žije 635 obyvatel (44). V čele návsi stojí kaple sv. Václava, v níž byla obnovena tradice květnových mší a zářijové svatováclavské mše. Na tzv. Švestkovém dvoře v Malovicích sídlí světově známé divadlo Continuo. Obec se pyšní topolovou alejí, která vede až na Lomec, což je významné poutní místo jižních Čech. Další chloubou obce je typicky česká roubená stodola s částečně dochovanou doškovou střechou (43).

Příloha č. 5: Obecná charakteristika dotazovaných obcí v roce 2010

Město Blatná

Blatná je jihočeské město, které leží v severozápadní části Jihočeského kraje, v okrese Strakonice. V Blatné vzniká z několika potoků řeka Lomnice. Historické jádro města je městskou památkovou zónou. Město je zasazeno do krajiny, tvořené mírnými žulovými pahorky a hladinami překrásných rybníků. Jméno dostalo podle blat, mezi nimiž bylo založeno. V současné době je Blatná se svými více než 6 000 obyvateli rychle se rozvíjejícím městem. Je správním, společenským, kulturním a sportovním centrem blatenského regionu. Leží v okrese Strakonice a je zároveň obcí s rozšířenou působností a obcí s pověřeným obecním úřadem. Správní obvod této obce s rozšířenou působností tvoří 26 obcí (45).

Obec Albrechtice nad Vltavou

Obec Albrechtice nad Vltavou se nachází v píseckém regionu 15 km jihovýchodně od Písku. Obec tvoří celkem 6 vsí, rozložených podél Vltavy, z druhé strany lemovaných lesnatou oblastí Píseckých hor. Celá oblast je vhodná pro koupání, rekreaci, pěší turistiku i cykloturistiku a také pro sběr hub a ostatních lesních plodin. Přehrada poskytuje dostatek možností pro rybaření. V obci jsou dva významné kostely. Románský kostel sv. Petra a Pavla z 12. století a kostel svatého Jana Křtitele. V obci se nalézají památkově chráněná venkovská usedlost, která je vedená v Seznamu kulturních památek v okrese Písek (46). V dnešní době žije v obci Albrechtice nad Vltavou 836 obyvatel a rozloha obce je 3 672 ha (47).

Obec Třebohostice

Obec Třebohostice má i s osadou Zadní Zborovice 305 obyvatel. V sídle je celkem 124 obývaných domů, z toho 29 rekreačních chalup. V obci se nachází několik kulturních památek. Kaplička v Třebohosticích, uprostřed návsi, nese letopočet 1795.

Na východním okraji Třebohostic najdeme boží muka obdélného půdorysu s jednoduchým zaklenutým výklenkem a nikou, kryté sedlovou stříškou. V její blízkosti je vysoký kamenný kříž. Sídlní útvar Třebohostice se nachází 12 km severně od Strakonice, Zadní Zborovice jsou 2 km západně od Třebohostic. Okolní terén je velmi členitý. Turisticky je tato oblast poměrně zapomenuta. Krajina

má velký půvab, je poměrně zalesněna, podél vodotečí a cest jsou aleje, četné remízky a rozptýlená zeleň, která dává Strakonicku velice kvalitní a milé přírodní prostředí (48).

Obec Chlumany

Obec se rozkládá v malebném údolí podhůří Šumavy, 2 km od Vlachova Březí ve směru na Vimperk. Rozloha obce je 556 ha. V centru obce se nachází náves s kapličkou a malým parčíkem, ve kterém je umístěn pomník padlým vojínům z 1. světové války. V současné době žije v obci 307 obyvatel, z nichž většina dojíždí za prací do okolních měst. Ve víceúčelové budově obecního úřadu se nachází mateřská škola, prodejna smíšeného zboží a pohostinství. Lesy v okolí jsou vhodné pro turistiku, pro houbaření a v parném létě je možné se osvěžit v místním koupališti (49).

Obec Záhoří

Obec leží v klínu mezi řekami Vltavou a Otavou, na silnici Písek – Tábor a je tvořena dalšími čtyřmi osadami. Obec je rekreační oblastí, je zde celá řada kulturních památek a vynikajících turistických možností. Obec má 785 obyvatel a rozloha činí 1 500 ha. V obci se nachází škola, pošta a též i zdravotnické zařízení. Co se historie obce týče, tak o nejstarších dobách zdejších osad svědčí archeologické nálezy. Jedná se zejména o hroby prvních obyvatel zdejšího kraje, které se vyskytují hlavně poblíž řek a mírných úbočí Píseckých hor včetně oblasti záhořské. V období před slovanským se jedná zejména o hroby mohylové kuželovitého tvaru, zpevněné kamenným věncem (50).

Příloha č. 6: Obecná charakteristika dotazovaných obcí v roce 2011

Obec Dobrá Voda u Českých Budějovic

Dobrá Voda u Českých Budějovic leží v okrese České Budějovice zhruba 4 km od centra Českých Budějovic. Obec Dobrá voda hraničí se čtvrtí Suché Vrbné (51). V obci v dnešní době žije 2 420 obyvatel a rozloha obce činí 155 ha (34). S počátkem roku byla Dobrá Voda připojena k městu České Budějovice, samostatnou obcí se znovu stala v listopadu. V okolí Českých Budějovic je obec známá především každoroční poutí, která se zde koná o Velikonocích. V obci se nachází několik významných památek: Kostel Panny Marie Bolestné, Stará fara, Nová fara (52).

Obec Truskovice

Obec Truskovice se nachází v okrese Strakonice, kraj Jihočeský, zhruba 5 km jižně od Vodňan (53). V obci žije 199 obyvatel a obec má rozlohu 622 ha (54). Obec je i přes nízký počet obyvatel kvalitně vybavená a obyvatelé obce zde mají možnost realizovat své zájmy. Sportovní areál Truskovice je po celé léto využitelný. K dispozici je zde asfaltový povrch a umělý trávník. Vedle areálu je přírodní koupaliště. Děti v obci mají k dispozici nové bohatě vybavené dětské hřiště (53).

Obec Libějovice

Obec Libějovice se nachází v okrese Strakonice v Jihočeském kraji, zhruba 4 km jihovýchodně od Vodňan a 7 km severně od Netolic. V obci žije 475 obyvatel a má rozlohu 1 341 ha (56). Na jižním okraji obce se rozkládá přírodní rezervace Libějovický park. Věková i prostorová diferenciací Libějovického parku ukazuje na velmi přirozený původ. Podrost je tvořen charakteristickou druhovou kombinací asociace Carpinion, jíž indikují druhy, jako ostřice třeslicovitá, kokořík mnohokvětý, žindava evropská, srha hajní a další. Nejčastěji vyskytujícími se ptáky jsou silně ohrožený lejsek malý, žluva hajní, lejsek šedý a strakapoud prostřední. Dalším významným místem v blízkosti Libějovic je Lomec (Lomeček) - Mariánské poutní místo (55).

Obec Pracejovice

Obec Pracejovice se nachází v okrese Strakonice po pravé straně řeky Otavy v rovinaté krajině Strakonické kotliny, nejzápadnějšího výběžku Českobudějovické pánve (57). V obci žije 305 obyvatel a rozloha je 800 ha (58). Obec se dělí na 2 části: Pracejovice a Makarov. Obec Makarov leží v nadmořské výšce 460 až 510 m. n. m. v údolí chráněném ze tří stran zalesněnými kopci a s otevřeným výhledem severovýchodním směrem na údolí řeky Otavy od Katovic ke Strakonicím. Nedaleko od obce se nachází místo, vyhledávané lidmi z blízkého okolí a i z daleka, nazývané Boží kameny. Obcí Pracejovice probíhá železniční trať 190 Plzeň – České Budějovice a také Otavská cyklostezka (57).

Město Netolice

V kraji Štěpánka Netolického, známého rybníkáře, v nádherné romantické krajině lesů a rybníků leží město Netolice (59). Žije v něm okolo 2 700 obyvatel a má rozlohu 2 635 ha (60). Ve středu města se nachází náměstí a muzeum. Město uspokojí i milovníky cyklistiky, neboť je zde cyklostezka „Historická krajina Netolicka“, jejíž celý okruh je dlouhý cca 50 km. Ve vzdálenosti 2 km od Netolic je renesanční zámek Kratochvíle, bývalé panství Rožmberků, s krásnou štukovou a malířskou výzdobou a nově upravenou expozicí. K tradicím města patří i pořádání jarmarků. Ty jsou pořádány v červnu a Václavský jarmark v září. Město pořádá jiné kulturní akce a to pro cyklisty „Kolem Netolic“ a vždy první srpnovou sobotu „Přátelské posezení pod lípou“ s občerstvením a kulturním programem. V okolí Českých Budějovic je město Netolice proslulé svou vyhlášenou Opočenskou točenou zmrzlinou (59).

Příloha č. 7: Obecná charakteristika dotazovaných obcí v roce 2012

Obec Chelčice

Starobylá obec Chelčice, o níž první zmínky spadají do pol. 14. století, leží 3 km jižně od Vodňan směrem na Netolice. Je zasazená do malebného prostředí rozhraní šumavských vrchů a Českobudějovické pánve, kde přírodní a klimatické podmínky umožňují již několik staletí místním hospodářům pěstování ovoce. V roce 2 000 získaly Chelčice titul Jihočeská vesnice roku, v celostátním kole pak obsadily 3. místo. V současné době trvale žije v Chelčicích 330 obyvatel optimistického věkového průměru – 38 let. Významnou součástí života obce je její kulturní a společenský život. Působí zde občanské sdružení Mája – Tvořivé Chelčice, v současné době se svými devíti kluby, které usiluje o rozvoj společenských, zájmových, vzdělávacích, kulturních a sportovních aktivit obce (61). Celková rozloha obce je 482 ha (62).

Obec Vydří

Obec Vydří leží 8 km jihozápadně od Jindřichova Hradce. Byla založena roku 1365 jako součást Strážského panství (63). Aktuální počet obyvatel je 131 a obec má 585 ha. Obec je obklopena malebnou jihočeskou krajinou plnou luk, polí a rybníků. Výjimkou nejsou ani lesy, které lákají velké množství houbařů z blízkého okolí. Obec Vydří patří k typické jihočeské obci (64).

Obec Olešná

Obec Olešná leží v okrese Písek a patří k nejmenším v regionu. Svoji geografickou polohou i svým osobitým charakterem je příjemným domovem stálých občanů i zamilovaným místem chalupářů, chatařů a turistů. Olešná se nachází blízko pravého břehu řeky Vltavy, asi 15 km od Písku vpravo za Podolským mostem, v průměrné nadmořské výšce 426 m. Náleží do okresu Písek. Osídlení území v okolí obce je doloženo archeologickými nálezy keltských výrobků z doby bronzové. První písemná zmínka z roku 1379 o Olešné dokládá, že již ve čtrnáctém století obec dlouhou dobu existovala a že zde v malebném údolí kolem Velkého potoka a na břehu řeky Vltavy žili a prosperovali zemědělci, mlynáři i řemeslníci. Dnes v Olešné trvale žije kolem sto občanů a přijíždí sem chalupáři a chataři. V obci není mnoho

příležitostí k zaměstnání, občané za prací většinou dojíždějí. O to více je však obec i její okolí vhodné k rekreaci a odpočinku (65).

Město Písek

Město Písek založili v polovině 13. století na břehu řeky Otavy čeští králové. Díky těžbě zlata i čilému obchodnímu a výrobnímu ruchu město rychle vyrostlo a těšilo se přízni panovníků Přemysla Otakara II. a Václava IV. V první polovině 15. století hrálo důležitou úlohu mezi obránci kalicha. Od 19. století město zcela změnilo svou tvář. Vystoupilo z hradeb, na předměstích vyrostly celé ulice nájemních domů, na radnici zvítězila čeština, vznikly kulturní instituce a spolky a Písek byl nazýván městem škol a studentů i Mekkou houslistů. Dnešní Písek je kulturním, sportovním i turistickým centrem. Je městem, kde se moderní formy života přirozeně prolínají s historií, což oceňují zvláště ti, kteří se do něj vrací po delší době. Písek je branou do jižních Čech (66).

Městys Katovice

Městys Katovice leží v okrese Strakonice, má 1 300 obyvatel a rozlohu 986 ha. Dominantou městečka je kostel sv. Filipa a Jakuba, původně románská stavba. Kromě kostela lze v Katovicích najít ještě několik dalších nemovitých kulturních památek: v blízkosti stojí fara s barokním štítem, kamenný pranýř ze 17. Století a pamětní „tajemný kámen“ opředený pověstmi. U mostu přes Otavu lze vidět barokní kapličku sv. Jana Nepomuckého. Z dalších zajímavostí stojí za zmínku pomníky na paměť dvou světových válek v centru Husova náměstí, park a samozřejmě řeku Otavu, v níž se odpradávná rýžovalo zlato, lovily ryby, využívala se i k získávání perel z perlorodek či k voroplavbě. Oba břehy Otavy spojuje betonový most z roku 1903 s vodoměrnou stanicí z roku 1925. Nedaleko města stojí Žižkův most - klenutý mostní oblouk středověkého původu při Březovém potoce na úpatí svahu Kněžích hor. Z Katovic k Poříčí vede touto oblastí naučná stezka. Na Otavě v Katovicích se nachází veřejné tábořiště. Součástí je i víceúčelové hřiště s umělým povrchem. V obci je lékař a dostatek obchodů s potravinářským i nepotravinářským sortimentem. Je zde i nový penzion a restaurace s českou kuchyní U Vondrášků. Dopravní spojení zajišťuje MHD, autobusová doprava a vlak (67).